

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

NYÅR ÖVER STOCKHOLM

Skansen i vinterskrud

IDUNS PRISTAGARINNA
1927 BLEV
EMILIA FOGELKLOU

#

*Idun firar jubileumsår
med en jubileumsarti-
kel varje vecka; första
bidrag, i detta n:r, av
Annie Åkerhielm.-Läs vi-
dare Hasse Z:s och Vera
v. Kræmers kåserier, om
"Hela Stockholms grevinna",
kronprinsparet Leopold
i Paris m.m.*

K R Ö N I K A

som bringar några minnen apropå jubileumsåret 1927.

GOTT NYTT ÅR MITT HERRSKAP!

Idun fyller 40 i år och befinner sig alltså i sin bästa medelålder. Plats i porträttgalleriet får hon inte, däremot kan det vara rätt så intressant att meddela ett och annat från tiden för hennes barndom. Alltså här några små data. Synas de roa läsekretsen kanske vi återkomma en annan gång med mer.

När 80-talet dalade mot sitt slut hade man då som nu en fursteförlovning att tala om. Och gammalt folk kunna ännu berätta vilket oerhört uppseende prins Oscars förlovning med fröken Ebba Munck väckte. På slottsbalen i januari dit omkring 2,400 personer voro inbjudna hette det visserligen att kronprinsen dansade första vals med fröken Ehrensvärd och andra vals med grevinnan von Platen samt att prins Carl trädde fransösen med kapten Balck som visavi. Men mest intresserade i alla fall att se prins Oscar dansa kotiljong med fröken Munck. "De dansade icke mycket men konverserade livligt", skriver ett åsyna vittne och samma kan förmodligen sägas om åskådarna medan den kotiljongen gick av stapeln.

Den tiden gingo damerna i turnyr och tyckte naturligtvis att de togo sig bedårande ut. Men kritik fattades inte såväl mot denna som andra detaljer av deras utseende. Så till exempel klagar en Lena i ett av Iduns första nummer över den "lyx i alla former" som kännetecknar tiden och över att kvinnorna äro slavinnor under modet. Se t. ex. på luggarna! utbrister Lena. Vore jag kung, tillägger hon, skulle jag förbjuda en sådan galenskap — att skyla en ofta vacker och högvälvd panna. Tag bort luggarna, ni förlora visst icke därpå, utan komma endast att se mera okonstlade och många till och med intelligentare ut. Och hur mycket bättre och nyttigare kan icke en ung flicka använda sin tid än med att sitta hela timmar framför spegeln och en osande fotogenlampa för att krusa och bränna medels en tång det hår, som vår Herre vid hennes skapelse ville göra slätt och rakt, samt huru många gifta män finnas väl icke, som skulle jubla över att slippa se sina unga hustrur med dessa tillkrånglade lockar.

Förresten uttrycker Lena sin "ledsnad över att se nutidens skolpojkar och skolflickor öva sig i kurtis och koketteri". Den arma nutiden har jämt varit svår.

Ett av de första porträtten i den nya Idun visar dragen av den avlidna Aurore von Haxthausen, hovfröken hos drottning Lovisa, en rikt begåvad kvinna, kvick, glad och musikalisk. Det senare visade hon prov på vid ett tillfälle varom berättas följande: Drottningen hade en dag funnit sig föranlåten att ge någon eller några av sina kammarfruar en uppsträckning varigenom naturligtvis en viss förstämning gjort sig gällande. En stund därefter satte sig emellertid fröken Aurore vid pianot, slog an några ackord och avmålade sedan i toner hela den nyss passerade scenen, och detta på ett så slående sätt att drottningen brast i det mest uppslupna skratt,

i vilket de närvarande ej kunde låta bli att instämma. Situationen var åter klar och belåtenheten allmän.

Iduns första årgång prydde en av sina sidor med porträttet av en kvinna som tidningen ännu fyrtio år därefter har äran och glädjen att räkna som sin vän: nuvarande ordföranden i Iduns kvinnliga akademi dr. Karolina Widerström, som då presenterades såsom Sveriges första kvinnliga läkare — hon hade nyligen tagit sin med. licentiat-examen. Det var många stängsel att komma förbi, åtskilliga fördomar att övervinna innan en svensk kvinna lyckades ta ett sådant djärvt steg, som tills nyligen hade ansetts för en orimlighet, en förmäten dröm av överspända kvinnohjärnor, omöjlig att förverkliga eller i alla händelser ägnad att beröva den feminima läkaren varje spår av äkta kvinnlighet och behag. Hur såg hon ut denna emanciperade kvinna — obehagligt karlavulen, högröstad, okvinlig på alla sätt? Nej vilken överraskning förklarar Idun och presenterar henne så: en liten fin, ung kvinna med rosiga kinder, klara livliga ögon, de allra friskaste tänder och ett vackert slättkammat hår samt med en min så hjärtevinnande glad, som om hon vunnit "prinsen och halva konungariket".

Välmenande kvinnor hade frågat henne "om det ej är rysligt svårt för en ung kvinna att studera till läkare". Man hade t. ex. spått att hon skulle få lida mycket på anatomisarlarna bland idel manliga kamrater. Denna spådom visade sig dock vara fullkomligt falsk och Karolina Widerström kunde med oblandad glädje se tillbaka på sin studietid. Hon hade åtnjutit odelad aktning av både kamrater och lärare.

Samma år som dr. Karolina gjorde sitt namn känt över landet firade en annan ännu mer omtalad svenska en minnesfest. Emilie Flygare-Carlén hade sett femtio år förflyta sedan hon debuterade som författarinna och med anledning av jubileet uppvaktats med en praktupplaga av sin första roman Waldemar

Klein. I förordet hade hon som då var en silverhårig åldring på 81 år bekänt att hon längtade efter slutet. Hon var mätt av år och ära och satt fjärran från de stora gatornas oro och buller vid Kaptensgatan på Ladugårdslandet där hon bott i mer än 20 år. Stadsdelen hade då inte blivit så bebyggd och från fönsterna i författarinnans lilla hem hade man den härligaste utsikt över Nybroviken och Söders höjder. Själv kunde hon dock numera icke njuta mycket av denna vy, ty synen hade på senare åren försvagats så att hon var nästan blind. Och hon kände det bittert nog att behöva säga nej till de böner om autografer som från all världens kanter strömmade in till henne. Emilie Flygare-Carlén var den tidens Selma Lagerlöf ifråga om popularitet. Hennes böcker voro översatta på alla civiliserade språk, bl. a. danska, tyska, engelska, franska, holländska, italienska, böhmiska — eller som det nu heter tjeckiska — och ryska. Hur mycket är bestående av denna popularitet? I Stockholm tycks man ha så litet reda på henne att när det sattes upp en minnestavla visande det hus vid Kaptensgatan där hon bott har den placerats på orätt byggnad.

Den som å Iduns vägnar gjorde visiten hos den gamla skaldinnan var dess blivande redaktör Johan Nordling, en i första årgången flitig medarbetare liksom Daniel Fallström vars dikter då och då voro synliga i tidningens spalter. En av de första visade den här avbildade vignetten ritad även av en gammal Idunesare, Vicke Andrén. Den franske general Boulanger höll då på att bli Frankrikes diktator och var så ryktbar att damernas hattar fingo namn av 'brav' général. Daniels dikt skildrar fröken Lilly, en stockholmskönhets med

en kysstäck mun, en fin profil
och ögonen — ur mörka glober
flög, säkert riktad Amors pil

Fröken Lilly promenerar på Drottninggatan där hon möter löjtnant Wilhelm vid Svea garde och hur det rendez-vous'et utfaller kanske inte är så svårt att gissa. Hr löjtnanten kom

att dyrka tvänne mörka ögon
han sett i chapeau Boulanger.

Ja, så var det på den tiden. General Boulanger är borta, prinsessan Bernadotte, Iduns högt värderade medarbetare, dansar ej mer kotiljong och de äkta männen ha fått sin dröm förverkligad att slippa se fruarna i "tillkrånglade lockar". Men Idun ger nu som i sitt första nummer goda råd i diverse husmoderliga frågor och får vara tacksam om det undvikes fatala felskrivningar såsom då det någon gång på 80-talet råkade stå i ett husmoderligt recept: väl korkad kan man förvara lösningen i flera år.

en kommit nyss
ifrån modisten
med brätten à la Boulanger — — —

Celestine

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

IDUNS PRISTAGARINNA 1927

EMILIA FOGELKLOU — VÅR FÖRSTA KVINNLIGA TEOLOG — FRAMSTÅENDE RELIGIÖS FÖRFATTARINNA

FÖR FEMTON ÅR SEDAN kom det ut en bok, som hette "Medan gräset gror", av Emilia Fogelklou. Det var en vacker bok. En djuptänkt bok. Mer än det: en bok full av det upplevda. Och på samma gång av det anade.

Jag vet inte om det var många som läste den. En del människor sade: den är svår att förstå. Tankarna voro inte så behagligt tillrättalagda, att läsaren kunde tillägna sig dem utan egen tankemöda. Erfarenheterna voro inte av dem som ligga på ytan och som alla vid första ögonkast känna igen. Jag undrar om inte några av dem som för femton år sedan läto boken ligga, därför att den var besvärlig att läsa, nu skulle döma annorlunda om den. Allvarsåren ha dock hos åtskilliga fördjupat synen, vänt blickarna inåt. Den närvarande tiden torde ha bättre förutsättningar att förstå denna författare, som alltjämt i mycket är före sin tid och dock lever så intensivt med tiden i dess sökande och längtan.

"Medan gräset gror" var inte Emilia Fogelklous allra första bok. Om jag ej tar fel, hade hon förut givit ut "Allvarsstunder" och "Om religionsundervisningen". De som intresserade sig för nya rön och nya tankar på undervisningens och uppfostrans område hade också lagt märke till en och annan artikel av lärarinnan Emilia Fogelklou vid Göteborgs högre samskola, i vilka de förnummit en stämma med personlig klang, en blick för livets egna vägar, och kanske något av den revoltens ande som hotar slentrianens ro. Snart kom en andra del av "Medan gräset gror". Den hade samma betecknande underrubrik som den första: "En bok om det växande." Sedan följer en imponerande rad av arbeten. Se här en lista, som dock icke gör anspråk på fullständighet: Från längtansvägarna; människor och rörelser. — Förkunnare. — Från hövdingen till den törnkrönte; några drag ur Medeltidens Kristushistoria. — Ur fromhetslivets svenskhistoria, 2 delar. — Birgitta. — Från själens eviga vägar; religionspsykologiska utkast. — Arbeta och vila. — I serien "Små handböcker för kristendomsundervisningen i folkskolan": Apostlagärningarna. Så ock på jorden. Befriaren. — Människan och hennes arbete. — Och nu nyligen: Samhällstyper och medborgarideal.

Det är en rik värld man träder in i, när man gör sig förtrogen med detta författarskap. Man möter en personlighet, för vilken i sanning intet mänskligt är främmande. Mystikerns inre skådande och den enkla folkliga

FÖR IDUN AV D:R NATANAEL BESKOW.

Med tillfredsställelse skola Sveriges kvinnor mottaga meddelandet att Iduns kvinnliga akademi till Iduns pristagarinna 1927 utsett lektor Emilia Fogelklou-Norlind, vår första kvinnliga teolog, vars djuptänkta religiösa skrifter, fostervärdighet som lärarinna och inspirerande föreläsarverksamhet satt och alltjämt sätter djupa spår i svenskt andligt liv.

fromheten, det djupast kristliga och det religiöst primitiva, den enskilda själens såväl som samhällsbyggandets historia, ett tankesystem såväl som ett konstverks själ — allt blir för Emilia Fogelklou en yttring av människovandandet och en uppenbarelse av den skapande Anden. Det går inte lekande lätt att finna den dolda meningen, som ger syntesen: man anar kamp och vända; själva den språkliga formen kan bära märken härav — kanske mer i de tidigare arbetena än i de senare. Men så är också det som bäres fram såsom frukt av upplevelse och tankemöda äkta; det är djupt individuellt-personligt och dock — eller just därför — allmänmänskligt. Av samma skäl är det enhetligt, trots mångsidigheten. Det mångskiftande materialet har upptagits i en personlighet, stark och rik nog att assimilera det. Det blir till ljusstrålar, uppfångade från en hel värld av ljuspunkter och brytande sig i ett själprisma, genom vilket de samlas till ett ackord.

Genom studium och upplevelse har Emilia

Fogelklou samlat sitt material. Och studiet har blivit upplevelse och upplevelsen studium. Den yttre formen för upplevelsena har till icke ringa del utgjorts av läraregärning vid olika undervisningsanstalter: Landskrona elementarläroverk för flickor, Göteborgs högre samskola, Djursholms samskola, Kalmar folkskollärareseminarium — vid vilket dåvarande fröken Fogelklou utnämndes till lektor. Erfarenheterna under denna läraregärning ha helt visst omsatts i studier av olika slag, icke minst psykologiska. Men kanske ha de starkast koncentrerats i medvetande om det otillfredsställande i den gängse kristendomsundervisningen, som alltför litet bringar de unga i kontakt med det levande fromhetslivet — ungefär som om man skulle läsa botanik bara i böcker och herbarier men aldrig i levande växter. Emilia Fogelklou kunde emellertid inte stanna vid negativ kritik. Ej heller vid några få års egna försök att inom den givna ramen få utrymme för en undervisning som för in i livet självt och lär av livet självt. Den ena boken efter den andra kom till; de bilda nu ett nog så fullständigt utkast till en ny kristendomsundervisning; på samma gång som de sätta ett rikt material i lärarens hand.

Man behöver icke länge fördjupa sig i Emilia Fogelklous skrifter för att konstatera hennes vetenskapliga läggning. Det var naturligt, att hon skulle känna behov att få ägna några år åt planmässigt vetenskapligt studium. För att få okvald rätt härtill, underkastade hon sig mödan att under pågående läraregärning i Göteborg ta studentexamen. Sedan följde filosofie och därefter teologie kandidatexamen — den första teol. kand.-examen som avlades av en kvinna. De vetenskapliga studierna ha alltjämt fortsatts. Under de sista åren har hon särskilt ägnat uppmärksamhet åt den nyare psykologiska forskningen, varvid det i synnerhet varit henne angeläget att tränga fram till enheten mellan de gamla religionsurkundernas tankar och denna forsknings upptäckter i själens hemlighetsfulla värld.

Sedan Emilia Fogelklou för några år sedan lämnade sin seminarierjänst, har hon delat sin tid mellan studier, författarskap och föreläsningssökande arbetarekretsar har hon funnit en stor skara tacksamma åhörare. Birkagårdens folkhögskola hade under sina första år förmånen att räkna henne bland sina lärare. En jämbördig arbetskamrat äger hon i den man som sedan mer än fyra år är hennes

(Forts. sid. 18.)

BARN FÖRSÄKRINGAR

SVEA

STUDIEFÖRSÄKRINGAR

HUVUDKONTOR: GÖTEBORG, V. HAMNGÅT. 3.

Jenny Lind och hennes dotter

En bok om Jenny Lind på engelska

Jenny Lind 1880.

JAG HAR FRAMFÖR MIG EN CHARmant utstyrd nyutkommen volym från *Cassel and Company's förlag* i London med titeln *"The Life of Jenny Lind told by her Daughter, Mrs Raymond Maude, O. B. E."*

Författarinnan är icke för Iduns läsekrets en obekant personlighet. För något år sedan presenterade Idun en bild av Mrs Maude med dotter, gift med en av förgrundsmännen i det brittiska utrikesdepartementet, Mr Gregory, och dotterdotter, en ung sångerska av lovande talang. Bilden ledsagades av några ord om den äldsta i kretsen, Jenny Linds egen dotter, ord som väl torde förtjäna att ytterligare kompletteras.

Ty den ovan citerade boken är krönet av en levnadslång gärning vigd åt ett stort och ädelt minnes bevarande från sådana oavsiktliga och avsiktliga förfälskningar som legenden och den moderna tilltagsenheten gemensamt hota med.

Om Jenny Linds namn ända in i våra dagars England lever med doftande friskhet, är förtjänsten i icke ringa mån Mrs Maudes. Outtröttligt spanande från sitt vaktorn har hon slagit ned på alla utslag av fräck exploatering och dum sentimentaliserings som Jenny Lind alltsedan sin bortgång för 39 år sedan varit ett offer för. En dotter har aldrig rest en vackrare gravvård åt sin moder.

Det är snart ett sekel sedan Jenny Lind som liten tös för första gången leddes till operaskolan i Stockholm för att begynna den underbaraste karriär som sångens historia äger att uppvisa. Likafullt är hon, som i personlighet och livssyn så helt tillhörde ett förgånget kulturellt storhetsskede och icke ens fick vara med om den strålande viktoriaiska solnedgången, en levande del av nuet. Sverige och framför allt Sveriges kvinnor synas mig stå i en outplånlig tacksamhetsskuld till Mrs Maude för allt vad hon under årens lopp utrett för att bevara ograverad denna rika minnesskatt, som länge varit en av vårt lands alltför få kulturella tillgångar i England.

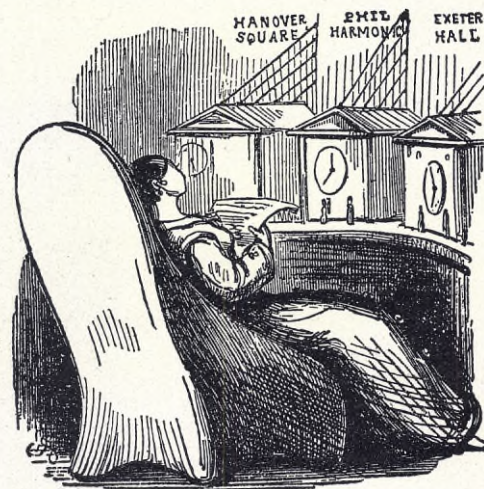
En vacker gård till vår berömda landsmaninna Jenny Linds minne har ägnats henne av hennes dotter, Mrs Raymond Maude, som nyligen givit ut en bok i England, vari hon skildrar sin mors liv och person — ett dokument, som inte minst skall hälsas hjärtligt välkommet av många svenskar.

Den föreliggande boken inrymmer en beskrivning av Jenny Linds liv i en litterärt sett mönstergillt sovråd och sammanträngd form. I den engelsk-läsande världen har en skildring av denna art länge varit saknad. De memoarer, som författades och utgavs efter Jenny Linds död under makens, Otto Goldschmidt's överinseende, först i två delar och därefter sammandragna i en volym, ha sedan länge varit utgångna ur bokhandeln. De sträckte sig icke heller längre än till dagen för hennes äktenskap, enär Goldschmidt icke själv ville ingå på de delar av Jenny Linds liv i vilka han inte kunde undgå att själv figurera i rampljuset. Mrs Maude har förnummit det som en plikt mot eftervärlden att framlägga Jenny Linds historia såsom den tedde sig till slutet och hon har gjort

det med all den aristokratiska klarhet och behärskning, den kvickhet i uttrycken och blick för det väsentliga som karakteriserar henne själv.

Boken inledes med en Baxtergravvyr av Jenny Lind i "Regementets dotter". Den är i fortsättningen frikostigt illustrerad med bilder och reproducerade dokument. Skildringen av Jenny Linds vandringssår från kamp till seger framstår därigenom i en ram som för det nittonde seklets kulturella Europa i en tidstrogen dräkt inpå läsaren. Den graciösa stil som i all dess osökta enkelhet utmärker Mrs Maudes berättartorn förfelar icke att hålla läsaren både gripen och road. Mrs Maude söker icke försköna och förgylla. Detta ger åt läsningen ett säreget behag. Det är icke ett mödosamt hopplockat verk man har i handen. Man har icke känslan av att ett arbete legat bakom. Denna bok har växt fram som av sig själv ur ett liv präglad av sällsynt rikedom av intryck, harmoniskt sammansmälta i en stark och förfinad kulturpersonlighet.

Det vore frestande att verkställa en axplockning ur boken till belysning av dessa allmänna omdömen. Svårigheten är, att man icke vet vilken sida man skall stanna på. Måhända kan följande lilla exempel förtjäna att särskilt citeras. År 1864 sände en amerikansk kommitté av kvinnor en inbjudan till Jenny Lind. "Minnena av Eder röst äro alljämt friska i amerikanska hjärtan", skrev kommitténs president Mrs Julia Fish. "Ännu mer dyrbar för dem är hågkomsten att denna

I "Punch" profeterade man 1849 om hur det skulle vara att höra Jenny Lind i "elektrisk telegraf".

röst alltid stått i välgörande och mänskliga syftens tjänst. Den välkomst som skulle möta Eder är sådan att endast Jenny Lind kunde förvänta den, hon vars harmoniska toner ljudit kvar i våra öron, icke blott för sin ljuvlighets skull, utan också därför att de kommo från ett rent och ädelt hjärta." Mrs Maude tillfogar: "I New York av idag existerar en Jenny Lind-Association. Det kan faktiskt se ut, som om det nyss citerade brevet, ehuru skrivet år 1864, ännu representerar ett minne trofast levandehållit. Icke heller Sverige förgäter sin ryktbara dotter, som förblev svensk i hjärtat intill slutet."

En liten historietta må i författarinnans ord återgivas. Allra sista gången Madame Goldschmidt uppträdde offentligt var 1883 under roande omständigheter. Hon hade helt nyligen köpt ett litet hus i en härlig vrå av Malvern Hills och då hon anlände med taget för att tillbringa sina sommarferier där frågade bäraren som tog hand om hennes kappsäckar helt okonstlat om hon icke kunde sjunga vid järnvägsmännens välgörenhetskonsert. Madame Goldschmidt blev så road av det sätt varpå denna hemställd framfördes att hon svarade ja och sjöng för överfull salong.

Bokens slutord ha fångat något av innehållets och framställningens värdighet. "I sanning må det sägas: Jenny Lind började som ett mod (as a fashion) och förblir som en tradition."

ESKIL SUNDSTRÖM.

Wynds Point, Malvern Hills, Jenny Linds engelska hem på äldre dagar.

NOBLESS ger djup glans

styrka och smidighet

Iduns Jubileums-Artiklar

UNDER DET INGÅENDE ÅRET BLIR det fyrtio år sedan Idun först framträdde som de svenska kvinnornas vän, och under deras förlopp har vänskapen å ömse sidor obrottsligt upprätthållits. Hela fyrtio år — och, kan man tillägga, vilka fyrtio år!

Frånsett allt annat som hänt under deras lopp, har Idun utvecklats från en relativt blygsam början och de svenska hemmen krympt ihop. För fyrtio år sedan voro de ännu i stor utsträckning den lilla slutna värld de av ålder varit. Vart och ett av dem hade åtminstone i någon mån sin särprägel, sin atmosfär, sin lilla historia och sin egen lilla festkalender. Och vad de stora allmänna festerna beträffar, så hade vart hem sin egen nyans av festbruket; "vår jul" var aldrig riktigt lik någon annans jul — och kunde aldrig heller riktigt ersättas av någon annans. Hemmen voro alltså små arbets- och tillverkningscentra; deras ekonomiska roll var långtifrån utspelad. Kontakten med yttvärlden skedde huvudsakligen genom husfadern; det var han som förtjänade pengarna och han som utdelade dem till familjens medlemmar. Det kunde vålla slitningar och gjorde det även, men det gjorde samtidigt familjen till en fast sammansluten enhet och honom till dess centrum och auktoritet. Det ena följer av det andra: där inga band är, där äro heller inga slitningar. Han kunde påtrycka familjen och dess samlade "Lebensführung" sin personlighets och sin rättsåskådnings prägel.

Vart hem hade sin dolda lycka och månet sin dolda sorg därjämte; de hade svidande konflikter som heroiskt förtegos för världen; de hade helgon- och hjältesagor, som förlöpte lika tyst. De hade sina glädjeämnen, för ringa och barnsliga att förstås av främmande; de hade sitt eget skämt och sitt eget språk av benämningar och hänsyftningar, till vilka blott de invigda hade nyckeln. De voro drivhus för de känslor, som kunde göra vart särskilt livsförhållande — mellan makar, mellan föräldrar och barn och mellan syskon — till ett litet Eden för sig av skiftande rikedom och av sin egen doft. Var och en som levat tillräckligt länge kan, tror jag, vittna om huru fruktansvärt temperaturen i världen nedgått sedan elden började slockna på hemmens altaren. Det är en generation av kallare och nyansfattigare hjärtan som nu klappa framtiden till mötes. Och det är kanske bäst så inför den stundande fimbulvintern. I hårda tider få människorna lov att kasta ut barlasten av känslor och se till huru de kunna reda sig med själva fakta. Men det är synd om dem; vi voro så rika, och de äro så fattiga.

Hemmet i dag och i går.

För fyrtio år sedan och nu.

Av

Annie Åkerhielm

Med 1927 ingår Idun i ett jubileumsår — Damernas egen fyller 40 år. Jubileet kommer att firas på allehanda sätt, bl. a. med en ståtlig jubileumsskrift. Iduns jubileumsartiklar bli också ett hufvudstämmande av feståret. Varje vecka medför en ny jubileumsartikel av någon framstående penna åt vår läsekrets. Början göres i detta nummer och den första jubileumsartikelns författarinna friherrinnan Annie Åkerhielm behöver ingen presentation. Hon har under stor del av de fyrtio åren varit Iduns medarbetare och det är alltid med intresse man lyssnar till hennes röst i olika tidsfrågor. Denna gång tar hon till orda om hemmet, vars öde under Iduns fyrtio år hon skildrar i inte så ljusa färger. Men slutackorden övergå dock något i dur . . .

Det låg helgd över det gamla hemmet, helgd över äktenskapet, helgd över kärleken. Det är helgden som nu vikit ur världen. Fattar man ordet som om jag menade att de tre livsförelseerna stodo på något slags fullkomlighetsnivå, kan jag utbyta det mot ordet tabu, så förstår man kanske bättre. I min ungdom brukade jag tänka: Kärleken är som rosen; det är samma livsförhållande de omgiva med färg och doft och poesi. Nu har livet blivit fanerogamt; det utvecklar sin fattiga flora på kafeer och danspalats. Äktenskapet har blivit ett sexuellt-ekonomiskt kontrakt mellan två parter som kunna undvara varandra; det kan därför upphävas när så faller parterna lägligt. Och hemmet — vad har det blivit av det?

En liten — eller för de förmögnare stor — lägenhet, där man sover och på sin höjd intager morgonkaffe och middagsmål; före detta är var och en på *sitt* arbete och efter detsamma går var och en till *sitt* nöje; män, kvinnor och barn. Det är en plats där man förbrukar färdigköpta varor och dit man t. o. m. hämtar färdiglagad mat. Allt vad man förr sökte inom hemmet, från livsförnödenheter till livsuppgifter, från tvätt och lagning till nöjen, arbete, vila och sjukvård, det söker man nu utom detsamma.

Vad är det som tillintetgör hemmet och dess helgd? Tidsandan, kan man svara; närmare preciserat tre grundelement i det moderna livet: rationalismen, demokratismen och industrialismen. Helgden har man rationaliserat bort; den kan icke uttryckas i ord, ergo, sä-

ger det reflekterande förnuftet — d. v. s. i dettas inom de bredare lagren alltså härskande sjuttonhundredalsform — är den något som inte finns till. Industrialismen har överflödiggjort hemmet som arbetscentrum och därmed berövat det dess fysiska underlag, och demokratismen — ja, att skildra dess inverkan tarvar något flera ord. Hemmet har ur dess synpunkt något asocialt. Den demokratiska åskådningen, enkannerligen den socialistiska, har icke mera former än två enheter: individen och staten. Den har bruk för individer men icke för individualiteter. Hemmets varma luft, hemkärlekens hänsyn och undfallenhet var en plantskola för individualiteter. Men det är de individuella olikheterna som mer än något annat orsaka och vidmakthålla de sociala. Det gamla, hierarkiskt byggda samhället hade i hemmen och familjen ett av sina starkast bevarande element; hemmen sågo i staten, som var ett med folk och fosterland, garantien och villkoret för sitt bestånd; därigenom vidgades hemkärleken till fosterlandskärlek. Ej så med den nya demokratiska staten. Den finner i hemmen små hårda knutar, som hindrar den att röra ut samhällsgröten så jämn som den vill ha den. Nu driva de moderna arbetsförhållandena de unga så tidigt som möjligt ur hemmet och ut i den stora striden för tillvaron; den underkastar dem väsentligt lika villkor och gör dem också mera likartade. Detta är att arbeta demokratismen i händerna; den vill ha sina individer, sina samhällsatomer, om möjligt så likartade som tennsoldater ur en ask.

Liksom en god karikatyr kan öppna vår blick för ett huvuddrag i en persons utseende, vilket undgår oss i en fotografiskt trogen avbildning, så illustrerar det ryska samhället de tendenser som, ännu delvis latent, arbeta även inom vårt. Vad som framför allt lär karaktärisera det nuvarande Ryssland är dess kollektivistiska åskådning. De som känna den ryska psyke säga att den alltid skilt sig från den västerländska genom sin kollektiva och antiindividuella livssyn; detta inneboende rasdrag har nu sammansmält med marxismen. Om det västerländska hemmet kan räddas, det beror på om de tendenser, vilka sträva hän mot den ryska ståndpunkten, skola behålla den obestridda ledning de givet nu hava, eller om nya och hittills okända tendenser i motsatt riktning skola uppstå och göra sig gällande.

Ingen kan ju förbjuda oss att hoppas. Vi hoppas alltså, dels att Idun måtte få åtnjuta ett långt liv, dels att hon icke måtte överleva det svenska hemmet.

CAP
Nötter

ytterst delikat
nougatchoklad
i askar à Kr. 1:—
Obs. prissänkningen

P O S T G I R O

EN NY UPPFINNING SOM KAN BLI FARLIG FÖR ÄKTENSKAPET.

MIN VÄN ARTISTEN SÄGER EN DAG:

— Jag är nu 44 år och först nu har jag fått ordning i mina affärer.

— Tant dött eller hittat mecenat?

— Ingendera. Öppnat postgiro. Alltsedan jag blev fullvuxen har jag betalat min skatt i efter-skott. Betalat böter, hundratals kronor till statsverket, och en gång betalat dubbelt 400 kr., då en indrivare behagade förskingra. I årtal har jag blivit skräm-d av den där lilla lappen — torde före den betala — annars — medtag kortet! Indrivare ha nött mina trappsteg upp och ned, och själv har jag då och då nödgats gå den tunga vägen till stadsfogdens allvarliga ämbetsrum. Allt det där är nu slut. Jag har öppnat postgiro. Varje månad sätter jag in litet pengar på mitt konto och så sköter kontoret debetsedlarna. Fattas det något i beloppen, så talar man om det diskret och vänligt. Jag har fått reda i mina affärer.

— Men du måste fortfarande betala skatten. Så långt går inte postgirokontoret att det övertar även det ärendet och obehaget.

— Nej, men jag betalar inga böter och inga dubbla skatter, och jag slipper skrällen och oron inför de små korten. Postgiro har gjort mig till en halv ordentlig människa — andra halv-an sköter kontoret. Betalar du skatt?

— Naturligtvis.

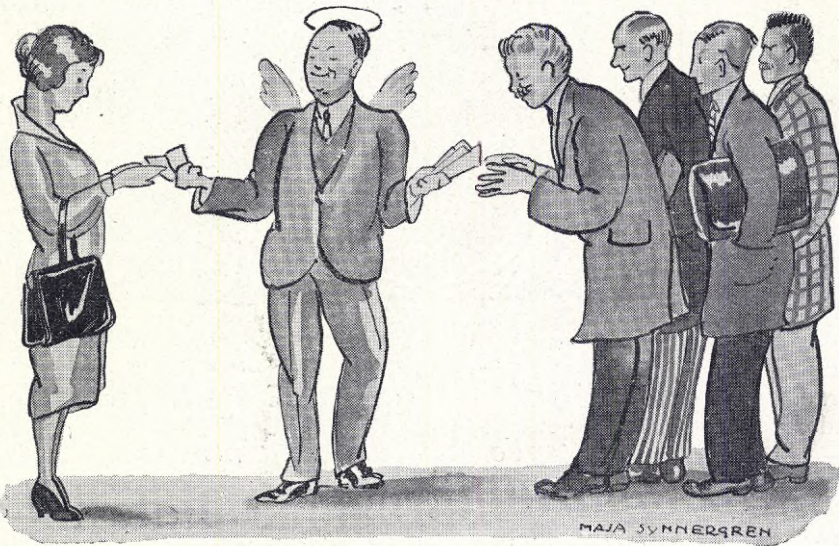
— Med böter och kort?

— Naturligtvis. Det gör väl alla människor. Jag tror inte att statens inkomster skulle gå ihop om man inte hade mina och de andras böter. Du bedrar staten genom din ordentlighet och din postgiro.

— Tack. Jag tänker mest på mig själv och minst på staten. Postgiro sköter även alla mina andra affärer. Inga björnar springa i mina trappor, inga inkassobyråer tjäna något på mig. Jag måste ju betala mina skulder, varför då inte göra det på ett praktiskt och bekvämt sätt, och utan oro och skräm-sel. . . .

Dagen därpå öppnade jag ett postgirokonto. Det var inte så lätt, ty jag kom naturligtvis i gräl med postmannen. Jag gör ofta det, men det beror uteslutande på mig och mitt dåliga lynne. Generalpostdirektören har nämligen helt nyligen förklarat att postmännen alltid äro artiga, vänliga och tjänstvilliga mot allmänheten. Generaldirektören har bara en gång blivit litet avmätt behandlad, men det berodde på att den expedierande sannolikt varit utsatt för en privat sorg, och då är det minsann inte lätt att vara vänlig.

Den posttjänsteman, som expedierade mig, hade tydligen och nyligen varit utsatt för en synnerligen svår privat sorg, men verknin-garna av densamma gingo snart över tack vare mina ömma omsorger. Jag fick mitt konto och jag satte tvärt in 1000 kronor, som brände som eld i min plånbok. Se'n fick jag per post ett häfte utbetalningskort och en bunt stora kuvert och så satte jag mig vid

Jag var en ordentlig karl. . .

Hasse Z. upptäcker att postgiro är en utmärkt institution i nästan alla livets trassligheter. Utom i äktenskapet, som det lätt kan trassla till.

mitt eget skrivbord och skötte mina affärer. Jag betalade först min skatt — det tog ett bra håll — och se'n betalade jag elektriska karn, som sökt mig två gånger, en bensinräk-ning, som var 4 månader gammal och slut-ligen en hel del annat smått och ont, som pi-nat mig det sista halvåret. Jag lade in alla blanketterna i ett stort kuvert och släppte ned det i en brevlåda, utan frimärke. Därpå kom en känsla av lugn och frid i mitt sinne. Jag var en ordentlig karl eller åtminstone på god väg att bli det.

Iduns pristävlan för månaden.

Återupplivande en gammal tävlingsform äm-nar IDUN en gång i varje månad intressera sin läsekrets att själv bli medarbetare i tidnin-gen genom att skriva någon uppsats över ett givet ämne. Först i raden kommer uppgiften att på ett utrymme av högst en Idunsida skriva

om familjebjudningar.

Ämnet har åtminstone den förtjänsten att li-tet var kan anse sig sakkunnig, ty vem har inte gjort en hel del iakttagelser om dessa tillställningar, deras rätta anordnande och hur de möjligen borde reformeras för att bättre överensstämma med nutida krav på familje-fester. Våra läsarinor — och läsarne med — äro alltså välkomna med en uppsats som märkt "Januari-tävlan" bör vara inläm-nad till Iduns redaktion före januari månads utgång. Etthundra kronor 100 kr. utdelas i pris för den uppsats som av redaktionen anses vara den bästa.

Efter 2 dagar fick jag kvitton från girokontoret samt ett konto-utdrag, som visade hur mycket pengar jag hade kvar. Jag kände ingen saknad efter det som var borta.

Då kom min hustru och ville ha sina hushållspengar.

Jag stod där med greppet klart efter plånboken som tusen gånger tusen män före och efter mig stått och komma att stå. Men jag stannade på halva vägen. Och gick in i min kammare och tänkte: Varför betala henne kontant och direkt, när alla de andra få sina pengar genom postgiro?

Hur reagerar en kvinna inför en plånbok? Vid åsynen av en dylik nödvändighetsartikel stiger ur djupet av hennes själ ett begär efter pengar, ingen bestämd summa, bara pengar, pengar. Får hon då den summa hon brukar få, blir hon besviken, hon har en dunkel, men fullt förnimbar känsla av att hon vill ha mer.

Får hon pengarna direkt ur handen, i sedlar, blir hon misstänksam och tänker: han har mer, och han tror mig inte. Han är rädd, att jag skall begära för mycket. Där kommer in en hushållspengskugga som skymmer lyckans sol i ett väl balanserat äktenskap.

Hustrun skall ha sina hushållspengar genom postgiro.

En främmande man i uniform, en brevbä-rare, skall varje lördag morgon komma till henne och lämna pengarna, vänligt men kor-rekt. Honom kan hon inte misstänka för att undanhålla något och av honom kan hon inte begära mer än han har i uppdrag att ge.

Tusentals äktenskap ha störtats och smu-lats sönder av det eviga gråtet om hushålls-pengarna. Postgirokontot kommer att sätta en dam för dessa olyckor. Man och hustru be-höva aldrig smutsa sitt vackra samliv med ekonomiska frågor. Postgirokontoret är den ängel med utbetalningskort, som skyddande och vakande svävar över deras huvuden.

Jag gick ut till min hustru och sade henne allt vad jag tänkt och allt vad jag funderat ut. Hon hörde på mycket noga, och då jag slutat, svarade hon:

— Hur ser den där brevbäraren ut och hur gammal är han?

— Hur skall jag veta det. Jag har inte något porträttalbum på brevbärare. Varför frågar du det?

— Ja, jag undrade bara, om det inte vore mera idé att jag gifte mig med brevbäraren.

Postgirokontot passar inte för hushålls-pengar. Hushållspengarna äro en enskild ange-lägenhet mellan man och hustru — en av de tusen små och stora länkar, som hålla ihop ett äktenskap eller slita det sönder, beroende på hur starka de äro.

Men annars är postgiro en utmärkt upp-finning, som på det livligaste rekommenderas.

Hasse Z

LEJON

STRUMPOR & VANTAR
äro kända för
stiltstyrka, god passform och förstklassigt utförande

VAD ÖNSKAR NI AV 1927?

SVENSKA KVINNOR INFÖR DET NYA ÅRET.

Astrid Hamberg.

Gerda Sprinchorn.

Damernas egen har som det sig bör vid nyårsskiftet frågat en rad svenska kvinnor på olika verksamhetsområden vilka önskningar de ha för det nya året. Svaren äro varierande, både allvarliga, kvicka, innerliga och ironiska.

Alice Trolle.

E. Wedberg.

Andrea Andreen-Svedberg.

Eva Fröberg.

En riktigt diger lista av goda och kloka önskningar för det nya året har dr *Andrea Andreen-Svedberg*, som delar upp sina önskningar i flera grupper:

— Först har jag några behjärtansvärda önskningar:

Att Akademiskt Bildade Kvinnors Förening skall under 1927 lyckas samla ihop 1000 kronor till en internationell stipendiefond;

att Ungdomens Röda Kors skall starta föreningar i alla Stockholms skolor och att i alla dessa föreningar intresset skall kunna väckas för korrespondens med barn i andra länder;

att man skall upptäcka ett fullgott medel att ta in mot sockersjuka i st. f. insulinet, som måste sprutas in.

Så har jag en självisk önskan:

att jag nästa jul slipper att bli intervjuad mitt i julbaket.

Vidare en from önskan:

Att hinna med dubbelt så mycket och ha dubbelt så gott om tid som i år;

och till sist en nyfiken önskan:

att veta hur många i den här enqueten som talat om vad de mest önskat.

För det har inte jag.

Resor och mera fason på politiken.

Fröken *Eva Fröberg* är intresserad av både resor och politik, varför hennes önskemål naturligtvis gäller dem:

— I första hand önskar jag att min beramade resa till U. S. A. i och för studier av stipendie- och föreningsväsende, konfrontation med ledande personer inom kvinnorörelsen, etc. skall bli fruktbarande.

Vidare önskar jag en smula mera både kapon och fason på vissa politiska rörelser här i landet och — varför inte, när man får önska — lite mera samvete i den svenska politiken!

Skulle jag önska något för egen del skulle det vara att ha tid och råd att resa jorden runt.

Kort och gott.

Med gott exempel föregår stadsfullmäktige fru *Elisif Theel*, när hon formulerar sin kärnfulla nyårsönskan av fyra ord:

— Mera arbete, mindre prat!

Kortfattad är även katalogredaktören *Beda Cederborg*, som vill se flera kvinnor vid statens och stadens styre:

— En kvinnolista.

Två konstnärinnors önskningar.

Från konstnärinnornas läger kommer en önskan om den första kvinnostatyn i detta svar av skulptrisen *Gerda Sprinchorn*:

— Som konstnärinna och kvinna besjålas

Pauline Brunius.

Fanny Alving.

Hjördis Tengbom.

Beda Cederborg.

Elisif Theel.

jag verkligen av en stor och uppriktig önskan att den *Fredrika Bremer*-staty, som enligt beräkning kommer att resas i Humlegården under 1927 måtte bli till heder och inte till löje för konsten.

Det betyder nämligen oerhört mycket för övriga svenska kvinnliga konstnärer, eftersom detta är den första staty, som beställts och utförts av en kvinna.

GOTT NYTT ÅR

önskas

alla Iduns läsare!

En vacker nyårsönskan uttalas av skulptrisen, professorskan *Hjördis Tengbom*:

— Jag önskar nu liksom föregående år friskhet, utveckling, framgång för de mina och att stunder av harmonisk ro och arbetsro skall resultera i skapande av en eller annan art. Det vore också bra om stora härliga skott ville skjuta i höjden på alla våra sjäalars träd, så att godhetens lättvingade fågel där hade lust att taga sin boning. Sen reder sig det mesta av sig själv, av kraften och farten från föregående led.

Mera teater.

Teaterdirektisen *Pauline Brunius* andas helt för sin teater:

— Jag önskar naturligtvis att teaterintresset måtte stiga och stiga. Och för skolteaterns vidkommande att den måtte fylla sin tänkta uppgift att öppna ungdomens öron och få dem att lyssna till det vackra och sanna i tonfallet både hos diktaren och skådespelaren.

För egen del önskar jag bara att min starka arbetsglädje måtte räcka det nya året ut. Teater och för övrigt all konst, som skapas utan arbetsglädje är ingen konst.

En "landsmoder".

Grevinnan *Alice Trolle* uttalar en omtänksam landshövdingens önskan för sin provins:

— För 1927 hyser jag en särskilt stor önskan om att få se föreningen "Östergötlands barns" barnsjukhus nalkas sin fullbordan. För övrigt önskar jag lugn och lycka och rika skördar åt vårt fagra Östergyllen.

Arbete och skola.

Föreståndarinnan för F. V. O:s centralbyrå fröken *Ebba Wedberg* har en vacker och varmhjärtad nyårsönskan:

— Jag önskar att alla som vilja arbeta skulle kunna beredas arbete, även om deras arbetsförmåga inte vore så fullgod.

En lärarinnas, föreståndarinnan för Ateneum för flickor, *Astrid Hambergs*, önskan:

— Jag önskar f. n. mest av allt att några välvilliga personer ville donera en summa för att säkerställa privatskolornas sommarkolonier.

Hopplös önskan.

Pessimisten presenterar sig i författarinnan fru *Fanny Alvings* svar:

— Min hopplösa önskan är, att mänskligheten i allmänhet finge lite mindre struntiga intressen och svenskarna i synnerhet bleve mera svenska, så att inte *Kråkvinkels* bio prompt skulle heta *Piccadilly* och en svensk sillfrukost nödvändigt behövde kallas lunch.

Av alla bakpulver man sett sägs Tomtens vara numro ett

På familjebal

Den unga damens balklädningar

Den första balkläningen — hur mycken poesi har icke diktats om den! Men numera kanske icke den första balkläningen existerar längre, sedan gränserna mellan fjortonåringens och sjuttonåringens toaletter suddats ut högst betydligt och baler ordnas såväl för husets okonfirmerade som konfirmerade dotter. Den första ceremoniösa balkläningens försvinnande beror väl också mycket på det enkla modet, inte ens en balkläning kan längre bli den invecklade affär som den var förr. Ett litet enkelt och luftigt Georgettefodral fordrar visserligen omtanke, men varken det arbete eller den tid som lades ner på mormors första balblåsa. Den balsäsongs, som stundar efter jul, motses dock säkert med lika mycken förväntan av fröken 1927 som mamsell 1827, fastän den förfärliga modedansen nu heter charleston i stället för polka. Till denna ton-åringarnas gyllene tid rekommenderas här några vackra balklädningar, enkla och graciösa som modet föreskriver. Modet just nu är som skapt för ton-åringars balklädningar — endast med paljettgrannlåten får man vara lite försiktig, i synnerhet för de yngsta balhjältinnorna.

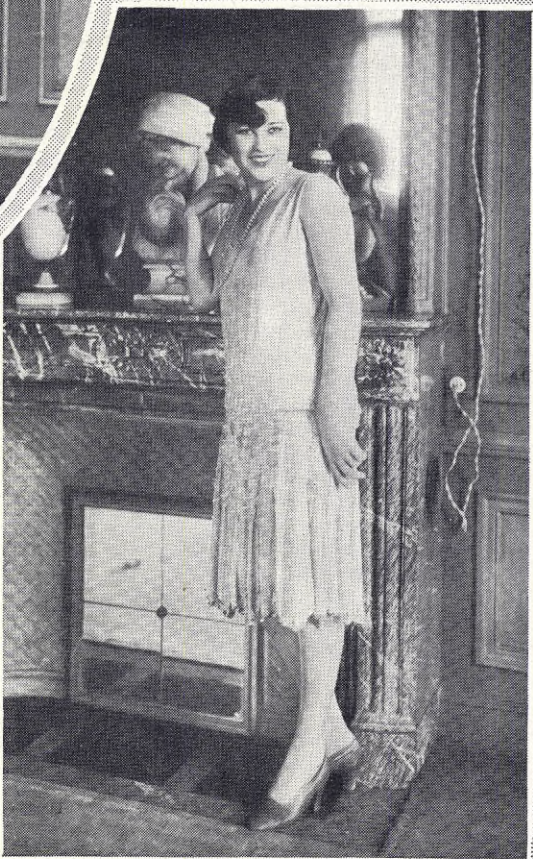

Vitt ser alltid förtjusande ut på ungdom och är dessutom högsta mod. Här ses en enkel och ungdomlig modell i vit Georgette broderad med kristallpärlor — med lite händighet kan klädningen ganska lätt sys av unga fröken själv. Capen av silverlamé och chinchilla blir däremot både dyrbarare och knepigare att förfärdiga, men frestande chic är den förstås.

För en hel del är sedan var det mycket modernt att göra effekt på familjebalen med en svart klädning. Nu när färgglädjen återigen är barbarisk, men svart långtifrån omodernt längtar man nästan efter ett svart inslag ibland. En luftig och chic modell i svart chiffon och spetsar kan rekommenderas.

En graciös klädning i crêpe Georgette, pastellfärg, med bandgarnering i schattering.

Om pärlklädningen är ex. vit och glittret diskret så kan en vackrare och elegantare baltoalett knappast tänkas just nu för en ung dam.

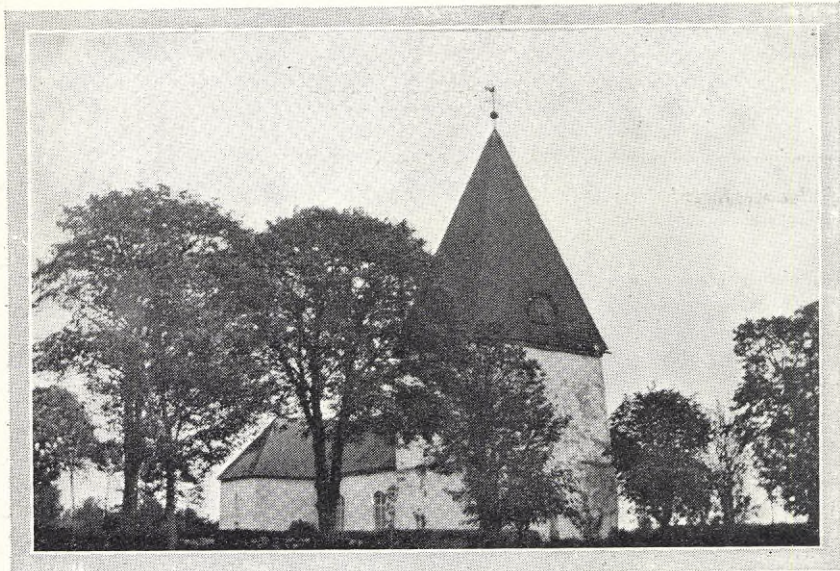

Chiffonvelour är ett modernt material, även lämpligt till dansklädning, om den göres i en nått och ungdomlig modell som här.

BAKA MED

EKSTROMS JÄSTMJÖL

Bergunda kyrka.

Prästgården i Bergunda.

TEGNÉR OCH PRÄSTFRUN I BERGUNDA

SMALÄNSK PRÄSTGÅRDSSKILDNING PRISBELÖNAD I IDUNS TÄVLAN.

MOT SLUTET AV ÅR 1611 KOM EN dag en ryttartrupp i rask trav å den gamla härvägen, vilken förband dåvarande Danmark (Skåne) med Varend. — Det var danskar, som över Stenbrohult trängt in plundrande och brännande i södra Småland. Nu voro de blott en halv mil från Växjö och passerade just en gammal kyrka. Här stannade de; kyrkans tak hade stor dragningskraft med sin grå, glanslösa färg, och ryttarnes anförare förstod alltför väl att rätt värdera det samma. Inom kort lågo danska knektar framstupa över kyrktaket och skuro med grova knivar lös den dyrbara plåten, ty den var av bly. På grund av brådskan hunno de icke att få med sig blyet från takets svåråtkomliga vinklar och vrår. När nytt tak sedan skulle läggas, hade den fattiga församlingen icke råd att anskaffa samma solida material, utan tåket kläddes i stället med tjärad ekspån. Resterna av blyet togos till vara och lades undan i en skrubbe uti kyrkan, där det bar vittnesbörd om danskarnes skövlingar och åt sena generationer fick lämna material till metrevarnas sänken.

Ännu har folket därstädes bevarat minne från denna orofyllda tid. När under min barndom några större stenblock sprängdes sönder med skarpa skott, yttrade just gamle ringaren och dödgrävaren, Petter på Lunden, född i 1800-talets början: "Det lauter som dansken kommer, så sa folket förr i tiden." En gammal numera ihålig ek, strax intill därvarande skolhus, skulle även kunna berätta åtskilligt från danskarnes härjartåg på svensk mark på 1670-talet samt hur snapphanarna hängdes upp i ekens grenar. Allt sedan dess kallas den snapphaneeken.

Den ovan skildrade kyrkan låg i Bergunda socken och intill densamma bodde under 1880-talet kyrkoherden, min far, uti den vittrappade, i 2-våningar uppförda prästgården.

Kyrkan var intressant i mer än ett avseende. Det gamla fyrkantiga tornet av otuktad, kullrig gråsten, bredare än själva kyrkan, hade långt tillbaka i tiden haft en annan avslutning uppåt. På insidan av tornets murar upptäckte min far rester av uppstående tinnar, där sterna voro sammanfogade av murbruk utan

I Iduns tävlan om prästgårdsskildringar har extrapris tilldelats direktör B. Låftman, Häl-singborg, för en utmärkt teckning av små-ländskt prästgårdsliv. Här ges ur dir. Låft-mans framställning endast ett kortare utdrag då utrymmet tyvärr icke tillåter införandet av hela den långa kulturhistoriskt värdefulla skildringen.

kalk, jag vill minnas tre på var sida, senare ifyllda och igenmurade med murbruk av kalk, så att tornets övre kant blev horisontal och lämnade stöd åt träspiran. Det ser ut som tornet varit uppfört tidigare än kyrkan — möjligen från hednatiden — och ursprungligen tjänat som försvarsverk; dess plats alldeles intill den gamla vägen söderifrån, å vilken fientliga angrepp voro att förvänta, jävar åtminstone icke denna teori.

År 1825 hade kyrkan förlängts, norrfönster upphuggits och övriga fönster förstörats. Å södra sidan, en trappa upp, var tillbygd en läktare, använd av socknens patronus, greve Pcsse, och kallades med anledning därav greveläktaren.

Här stodo djupa, svängda gustavianska länstolar, i vilka det grevliga herrskapet hade att taga plats. Önskade patronus eller någon av hans familj undandraga sig församlingens blickar, kunde ett förhänge dragas framför de fönsteröppningar, vilka vätte ut mot kyrkan. Nere vid altaret stod framför altarrunden en vitmålad dopfont av sten, försedd med hemska figurer och egendomliga slingor. Denna dopfont från början av vår medeltid hade tidigare, efter vad som berättades mig, varit placerad i den till prästgården hörande trädgården. Omgiven av is och sågspån hade den tjänstgjort som behållare för diverse matvaror mitt uti kyrkoherdens ishög. Den hade likväl före min fars ankomst till Bergunda återställt till sin ursprungliga plats.

**Tro ej vad håglösheten viskar —
utan gå straxt och prenumerara
på IDUN!**

Däremot låg som översta stenhäll framför prästgårdens huvudingång en större jämn, finhuggen granitskiva. Min far med stort intresse för gångna tiders skick och bruk, fann snart, att stenskivan tidigare tjänstgjort för annat ändamål och tydligen legat som bordskiva. När han vid närmare undersökning å densamma iakttog ett litet med bly igenfyllt hål, en relikgömma, kanske bevarande en benskärva av något helgon, var saken klar. Stenen måste ursprungligen ha legat som skiva å kyrkans första altarbord, varifrån katolska mässor hade lästs för en menighet, vilken dessförinnan hade offrat åt Oden, Tor och Frej. Statens historiska museum fick nu övertaga fyndet som till en början förvarades i Nationalmuseums bottenvåning. Numera är stenen tyvärr undangömd i någon källare, var den finnes, vet ingen. Jag har i varje fall förgäves efterfrågat den. De små fattiga landsortskyrkorna tömdes på sina tillhörigheter och allt skall hopas och magasineras i Stockholms museer.

En av min fars företrädare i Bergunda var kyrkoherde P. Linnér. Åtskilliga personer såväl i Bergunda som i Växjö hade gott minne av honom och hans vackra fru. Han flyttade sedan till Algutsboda och dog därstädes som kontraktsprost 1871. Under hans första år i Bergunda, varest han vistades 1842—1852, uppsöktes emellanåt prästgården av den frejdade solsångaren från Östrabo, som drogs dit ut, kanske icke alltid å dragande kall och ämbetets vägnar. Ty unga frun lär ha gjort intryck på skaldens lättantändliga hjärta med sitt fördelaktiga yttre. Någon uppmuntran rönste dock icke skalden, han som öppet vidgick sina mänskliga svagheter.

"En rörlig själ som gjorde själv sin plåga och slutligt nedbrann i sin egen låga."

Han beklagade sig över hennes otillgänglighet och avvisande hållning. Gärna skulle han ha velat utnämna hennes man till prost, blott hon själv intresserat sig därför.

Någon prosttitel hördes dock icke av under dessa år. Den kom dock senare. I stället kunde Linnér, så berättade ännu minnesgoda församlingsbor, glädja sig å ett lyckligt, trofast äktenskap.

PROVRUM

En verklig njutningsdryck får Ni av

Kobbs Zaryana Thé

(uttalas: SARJANA)

Erhålles överallt i originalförpackningar å 75 öre, Kr. 1.75, 3.50, 6.75 o. s. v.

A L L T R E D E R S I G !

EN NYÅRS PREDIKAN OM KAOS VID SLUSSEN.

DRIVNA AV NÅGON GEMENSAM impuls satte sig en het dag i Londons Zoo alla sköldpaddorna igång mot sitt sköldpaddhus. Där fanns flerhundraåriga, verkliga sköldar, mycket stora sköldar och små sköldar och när alla dessa sakta kravlat mot samma trånga port, körde de fast mot varandra. Det blev stagnation. Och där stodo de. Dagen var som sagt het och luften i hela Zoo förfärlig, varför vi gingo vår väg och icke väntade på att få se upplösningen av detta till synes hopplöst fasta kaos.

Detta, käre läsare, skall vara en bild av något, som kan hända i livet! I ditt liv. Det kan köra fast. Allt möjligt stockar sig för dig innan du vet ordet av och står hårt stilla. Hur det går för dig sedan vet jag inte, jag, alla vi andra, gå till vårt eget.

Men du kan trösta dig med, att också för oss, för mig, kör det fast. Och då är det som stagnation vid Slussen en snöig dag. I allt det kompakta virrvarr, som med ens finns där, sjuder det av otålighet, motorerna puttra och dunka, i varje bil sitter en människa och svär, på varje kuskbock spanar en harmsen chaufför, det är "slusseländet i går i kaos utan mannaminne"!

Men det löser upp sig och klarnar och så är det lugnt igen.

Och den vetenskapen borde man bära med sig var man går.

Det behövs nog. Det är gåtfullt — ehuru egentligen, om man forskade i det aldrig så litet helt förklarligt — hur man med ens kan

En klok nyårspredikan, full av erfarenhetens optimism, ges här våra läsarinna av Vera von Kramer.

stå mitt i en härva. Och innan den härvan blir utredd molar det i en dag och natt, man vantrivs och ser på de andra, medvandrar, och undrar om de märka något, ser på dem med avund för deras lugn eller man tänker: "Du har nog också ditt" eller man tar tack-samt åt sig någon liten vänlighet, som ger lisa i molvärken.

Låter man sig bara nöja med molandet, vore mycket vunnet. Om man teg och lät saken ha sin gång. Då redde den ut sig lugnare — ty reder ut sig gör den. Men i sin bestörtning river man i det, talar och fjärrtalar, som man olyckligtvis nu kan, man "ringer upp" kanske och kanske stagnationen blir ännu hetare och svårare.

Har man dock varit med litet, vet man att det reder sig. Ibland lika osynligt gåtfullt som de där sköldpaddorna skockade sig, skilja sig de hårda sköldarna, det blir en kil någonstades och strax är hela planen klar som förut. Och det hela var ingenting. För tjugotvå år sedan kom jag förgråten till en tråkig matiné en vårdag, jag hade fått en skur ovetv av en anledning, som nu kommer var och en att le, som möjligen skulle få höra om det: jag hade förblandat vingåkersdansen med väva vadmal, omusikalisk som jag är.

Ja, kära läsare, så löjligt litet var det. Men jag grät i en port, jag trodde att hela min journalistbana var slut. Kanske ditt bekymmer igår inte var värre — vingåkersdansen och inte väva vadmal.

Att göra föresatser, har någon sagt, är dumt. Det vållar bara bekymmer och ångest, när man bryter dem, de vålla ett sysslande med sig själv, som skadar i stället för att åstadkomma något gott. Att söka vinna förtröstan är icke någon föresats, inte något Bragelöfte till nya året. Det blir snarare en inriktning på ett visst spår, som man kan följa lättare, ju mer man märker, att man just nyss hade så föga anledning till kval och oro. Att följa det spåret är just vad all gammal visdom vill lära oss: se förtröstansfullt framåt, uppåt om du kan, sköt ditt efter bästa förmåga och lät resten vara. Att det blir en skockning ibland kan inte undgås, allra minst om man är en verksam människa. Det är bara lazaroner, luffartyper, som äro de helt bekymmerslösa och kunna slinka ifrån samhällskontakten med andra, beroendets och ansvarets trassel. Men när det skockar sig, då tag dig i akt. Då det molar så sätt emot detta din förtröstan — och med ens har värken släppt och allt är som förut och du går vidare på ditt spår.

Vera v. Kramer

KAMRATKVINNAN ÄR NOG BRA MEN...

ETT SJÄLVPORTRÄTT AV MANFRED BJÖRKQUIST.

"I MUSIK LIKSOM DIKT OCH KONST har jag alltid högst älskat klassikerna", svarar rektor Manfred Björkquist, då man ber honom om ett hastigt skizzerat självporträtt. »Av tondiktare stå alltså Bach och Beethoven mitt hjärta närmast. Och aldrig har jag fått ett så oföglömligt intryck av någon musikhögtidsstund som av Bachs "Hohe Messe", utförd i hans egen Thomas-kyrka i Leipzig.

Ännu starkare blir upplevelsen, om man får tro att verkets olika partier svara till olika kyrkans tider. Kyriæ till Gamla testamentet, Gloria till Nya testamentet, Credo till Medeltiden, Sanctus till reformationen, Agnus Dei till pietesmen o. s. v.

Går jag sedan till ordets diktare är Dantes Divina Comedia ett verk, till vilket jag ofta återkommer och aldrig förgäves — åter och åter finner jag där nya värden, nya andliga rikedomar. Dess grandiosa arkitektur, Inferoskildringen, med dess självkunskap, Purgatorios ljusa vårluft och Paradisos nästan ofattbara sällhetsvärld — hur speglar den inte hela mänsklighetens vanda och ve, hopp och längtan? Som ung student tog jag starka intryck av Ibsens Brand och — naturligtvis — av Pontus Wikner.

Något av det bästa i alla tiders fromma diktning har jag funnit i den isländske skalden Eysteinn Aasgrimsens (1200-talet)

Rektor Manfred Björkquist.

Ett nytt självporträtt fogas i dag till Iduns serie — rektorn vid Sigtunastiftelsens Manfred Björkquist presenterar sig.

»Liljakväde», ypperligt tolkat av Fredrik Paasche. Som ingen annan ger oss Heidenstam en känsla av rymd och höghet över liv och stråvan. Stålklangen i hans dikt har ock stundom den spänning "vid båge och lyra", om vilken den hellenska siaren talar.

Att jag även litterärt sätter ett flertal bibliska författare främst, behöver jag kanske ej säga.

Inom konsten har jag mest gripits av Michel-Angelo och särskilt då av hans framställning av Guds frälsningsplan med människorna — målningarna i Sixtinska kapellet. Ej minst har Jonas-gestalten fångat mig, med våldsamt kraft slungar den mot himlen den eviga frågan om människokampens mening. Kvinnogestalten i bakgrunden med den riktade blicken mot altaret ger väl svaret: försoningen.

Ingen konst har givit mig mer än renässansens. Bland den tidiga renässansens madonnabilder älskar jag kanske mest Bonfiglis i Perugia. Älsklig, omedelbar och omedveten har hon i sin rena blick något av det fjärran burna, det återsken från en inre värld, som jag sätter högst hos en kvinna.

Ty med all honnör för kamratkvinna skulle jag gärna se hej-på-dej-attityden utbytt mot ett starkare betonat: »Noli me tangere». Den vördnad en kvinna kan och bör inge oss är ett alltför stort värde för att någondera parten skulle ha råd att låta det gå förlorat. Distansens patos får ej äventyras i kamratnivelleringens namn.

Vad manliga dygder beträffar sätter jag alltför stort värde på vad vi i Uppsala kallade de fyra kardinaldygderna: Fräck- (Forts. sid. 19.)

Pröva **Tuppens Zephyr** och NI köper ingen annan.

Dambindan RECTA

Försäljes i varje sjukvårds- & drogaffär samt å apoteken. Pris pr duss. Kr 1,65. Försändes till landsorten i diskret förpackning mot postförskott, franko vid köp av minst 3 duss. HANDELS-A.-B. ZELLSTOFF, Kyrkog. 4, Göteborg.

Billig, bekväm, hygienisk och tillförlitlig. Tillverkad av kemiskt rena produkter.

Obs! Recta är den enda binda som efter användandet kan bortspolas.

HERRSKAPET LOSANGE I PARIS

KUNGLIG SMEKMÅNAD.

ÖVERALLT OCH INGENSTÄDES voro orden för prins Leopolds och prinsessan Astrids vistelse i Paris.

De ha bott över en vecka på hotel Meurice. Ett gott val av bostad förresten, ty hotellet, som ligger vid rue de Rivoli, är inget stort karavanhotell utan hyser en selekt publik. Här ha de en liten våning bestående av salong, sovrum och toaletterum. Första frukost inta de på sina rum. Annars äta de minst på hotellet, utan liksom andra unga resenärer litet överallt i staden. Ett sällskap svenskar, som äto frukost på Prunier, fiskrestauranten, såg dem plötsligt stiga in där, glada och ogenerade. De flanera på boulevarderna arm i arm, de besöka teatrarna och varietéerna. Rue de la Paix är en snärjande gata för en kvinna. Prinsessan stannar framför skyltfönstren och beundrar ett och annat frestande föremål — vilket några timmar senare hamnar hos portiern på hotellet under adress madame Losange.

Prinsens förmåga att göra sig osynlig när det behövs känna vi ju från Stockholm, och nu äro de två att leka kurra gömma med pressmän och andra tråkiga besökare. Så fort det bränns, taga de sig en automobil på gatan och det bär iväg. Första dagarna i Paris kände icke de bägge legationerna, den belgiska eller svenska, ens till deras adress. Sålunda återsändes några till prinsessan adresserade brev.

På Opéra Comiques generalrepetition av Verhärens pjäs, "Klostret", hade de infunnit sig och där skymtade korrespondenten dem som hastigast i korridorerna, där kritik, artister och amatörer stämma möte. Prinsessan bar en vacker eftermiddagsdräkt och överdänsamma en pålscape. Ty Opéra Comiques' generalrepetitioner liksom Français och Opéras äga rum på eftermiddagen. De unga sågo strålande lyckliga ut, om än Verhärens

M. et Madame Losange utanför Meurice.

Efter all bröllopsstöt, som riktade minst två världsdelares ögon på den lilla svenska prinsessan, har det en längre tid varit tyst kring kronprinsparet av Belgien. Men från sin inkognitosmekmånad ha herr och fru Dupont och Losange nu nått Paris, dit man så gärna far, då man är nygift, och här i den stora världsstaden är det icke lika lätt att undfly pressens representanter. Iduns korrespondent har fångat en glimt av de lyckliga nygifta och rapporterar.

pjäs, till vilken Michel-Maurice Lévy komponerat musiken, måtte förefallit dem något långdragen. Handlingen försiggår nämligen

inom en munkorden, dit inte den minsta lilla novis satte foten. Man såg och hörde endast en munk som mördad och dennes ordensbröder, som uttryckte sina känslor i oändliga recitativ.

Ehuru kvällsunderhållningen gick i det gladare tecknet, hade prinsparet Opéra Comiquesföreställning i minnet, så när en annan ryktbar man vid namn Lévy, professor Raphaël-Georges Lévy följande dag höll hälsningstalet för kung Albert, som invaldes i Vetenskapsakademien, hade de funnit för gott att utebliva. Kung Albert svarade i väl valda ordalag. Till sist erinrade han de församlade om president Wilson, den store idealogen och fredsvännen, vilkens stol konungen nu gick att intaga, denne man vilkens fredstanke realiserats i Nationernas förbund. — Sedermera höll marskalk Pétain ett föredrag om "Soldaten på XVI-hundratalet".

Allt detta var mycket intressant, men publiken, i synnerhet på spinsidan, tittade och tittade efter det unga hertigparet och hären av fotografer, som församlats på Institutets gård vevade in alla ryktbarheter, med kungen i spetsen, marskalk Gouraud, Millerand, Doumic, Akademiens ständiga sekreterare, men sågo ändå sura ut vid tanken på att hertigparet undgått dem — ännu en gång.

Kung Albert återvände till Bryssel redan klockan fem. Hans vistelse i Paris var sålunda helt kort. Men han hann dock omfamna sina barn på hotell Meurice innan seansen i akademien. Först var det meningen att de unga tu skulle göra honom sällskap hem. Men de sköto upp resan ännu några dagar. De skulle bara hinna hem till jul, som de firat på Låken tillsammans med kungaparet. Men resan Paris—Bryssel är ju icke lång.

A. L.—n.

BÖRA DAMERNA SPORTA I REGNVÄDER?

KVINNOIDROTTEHAR SLAGIT IGENOM, och snart kanske den låter tala om sig lika mycket som den manliga. En del tecken tyda på detta, medan andra i viss mån ge vid handen, att kvinnorna icke alltid ta sin idrott så allvarligt som man är van att se de manliga kollegorna göra.

Inom idrotten händer det ibland, att det blåser upp till strid inom de olika organisationerna. När

Kvinnan i den stad som madame Losange nu hedrar med sin närvaro förnekar sig aldrig. Hör här senaste cause célèbre i damernas idrottsvärld.

idrottsmännen älska att tävla med varandra, så kan det ju i viss mån anses naturligt att även ledare tillåta sig en liten tävlan. Det finns trevligare arbete än att ständigt och jämt behöva skriva protokoll och knäppa på tidtagarur. En strid har blåst upp i Amerika. Frågan gäller, vilken organisation inom Nya världen som skall ha rätt att bestämma över samtliga idrottsmän i landet. Det finns nämligen konkurrerande organisationer. Den sammanlutning som förefaller att vara den mest framträdande i denna strid har helt frankt förklarat, att alla måste lyda den samt följa dess beslut. Den fordrar till och med, att kvinnorna skola falla till föga och vill, att damerna ständigt skola be om lov för den händelse de önska tävla inom- eller utomland.

Här kan man alltså se, att kvinnoidrotten börjar

på att bli en riktigt allvarlig historia! Men icke alltid äro damerna så allvarliga. Och därför har det också blivit uppror i Paris.

Nyligen voro här utlysta fem fotbollsmatcher för unga damer, samtliga matcher ingående i en serie (Forts. sid. 20.)

Det är Fruksalt SANITOS

som borttager däsighet och trötthet och skänker vigör och hälsa, genom att underlätta matsmältningen.

HENRIKSSONS KEM. TEKN. FABRIK, ÖREBRO.

SANITOS

N Y A P E N N O R I D U N

Annie Åkerhielm.

Vera von Kræmer.

Eva Fröberg.

1927, Iduns jubileumsår, tillför Iduns läsekrets icke blott den jubileumsskrift som förut omnämmts utan också ett antal nya medarbetare som skola göra tidningens innehåll än mera värdefullt och gediget och som tydligast visa tidningens strävan att hålla Idun på den höga kulturella nivå som alltid varit ett av dess främsta kännetecken. Vi ha nämligen glädjen meddela att under det år som stundar har Idun att påräkna bidrag av Julia Svedelius, Annie Åkerhielm, Elsa Mirza Riza Khan, Eva Fröberg, Brita Juhlin-Dannfelt, Vera von Kræmer, Poul Bjerre, Tor Hedberg och Hasse Zetterström. Samtliga dessa komma då och då att bli synliga i Iduns spalter. Annie Åkerhielm skriver såsom på an. ställe meddelas en roman som följetong i Idun för vars publik detta är en kärkommen under rättelse då Annie Åkerhielm sedan länge åtnjuter läsekretsens bevägenhet alltsedan hon första gången erövrade priset i Iduns romanpristävlan. Julia Svedelius tarvar icke presentation lika litet som fru Brita Juhlin-Dannfelt, bägge två erfarna och insiktsfulla damer vars medarbetarskap vi hälsa med största tillfredsställelse. Detsamma kan sä-

Tor Hedberg.

Poul Bjerre.

Hasse Zetterström.

gas om den persiske ministern Mirza Riza Kahns maka som under sitt ursprungliga namn Elsa Lindberg är välkänd för svensk publik som författarinna och fröken Eva Fröberg, mångårig sekreterare i Sverige-Amerikastiftelsen och känd för både sin författarverksamhet och sina sociala intressen. Vera von Kræmer, som redan detta års senare del medarbetat i Idun, fortsätter nästa år sina uppskattade kåserier.

Till detta kvinnliga galleri av medarbetare komma så tre framstående manliga skribenter nämligen författaren, intendenten Tor Hedberg som fortsätter sina i Idun förut publicerade levnadsminnen, den kända psykiatikern d:r Poul Bjerre som helt säkert kommer att bli en av våra mest studerade och — last but not least — redaktören Hasse Zetterström vars penna i Iduns spalter kommer att syssla med ämnen som speciellt kunna intressera damerna, kanske i något raljant ton, såsom man ju kan vänta av denna framstående satiriker, men med det allvar i skämtet som utmärker den borne humoristen.

Allt som allt: ett förnämligt medarbetargalleri i Idun 1927.

Julia Svedelius.

Elsa Mirza Riza Khan.

Brita Juhlin-Dannfelt.

S V E N S K A K V I N N O R O M I D U N

Då och då har IDUN i sin korrespondens glädjen mottaga brev däri brevskrivarinnan helt spontant och bredvid det egentliga ärende som skrivelsen avhandlar yttrar några erkännssamma ord om Idun. Dessa omdömen ha ett högre värde än de på begäran insända uttalanden som man emellanåt ser figurera i pressen. Ty framkomna utan anmodan som de äro avspiegla de en välvilja som icke är i minsta mån framkallad såsom ett artigt svar på en hövlig förfrågan utan återge brevskrivarinnans mening helt och fullt. Idun har hopsamlat några av dessa under senare tiden inkomna omdömen och har här nöjet att framlägga dem.

Jag har prenumererat på Idun i 25 år. Anna Falk, Kalmar.

Ett tack för Idun som jag i flera år haft nöjet vara prenumerant på. Den är ovärderlig. Emma Berglin, Alfta.

Ett varmt och värdsamt tack för allt nyttigt och nöjsamt som år efter år kommit mig till del genom Idun. Ebba Forsberg, Malmö.

Tack för allt trevligt och vackert kära Idun! Ester Carlqvist, Rämnen.

Prenumerant på Idun alltsedan den startade kommer jag säkert att förbli den trogen alljämt. Olga Ahl, Växiö.

O vad jag är glad om torsdagarna då Idun kommer. Jag faktiskt älskar tidningen. Signe Bergström, Lidingö-Brevik.

Mitt hjärtliga tack till Idun för den stora glädjen den varje gång berett mig under den tid — det är nu nära 36 år — jag varit prenumerant på densamma. Maria Bendelin, Vestkinde, Gotland.

Vår kära Idun gläder mig mycket varje vecka. Wivan Berg, Båstad.

Mitt stora tack för den synnerliga glädje, förströelse och nytta jag i mera än 25 år haft av vår kära Idun. Esther Groth, Ämingskog.

Har i många år varit en flitig Idunläsarinna. Den har alltid berett mig nöje och glädje. Innerligt tack, kära lilla Idun, som allt fortfarande skall vara min vän. Kerstin Jonsson, Främsta.

Tillåt mig uttrycka min åsikt att Idun är mycket väl redigerad och väl består i kampen

mellan mängden av illustrerade tidningar av olika färg. Ada Rydström, Segersgårde, Västervik.

Jag har följt Idun i 18 år och tycker om den så att den blivit som en gammal vän för en. Nina Forsberg, Helsingborg.

Som vi i vår familj haft Idun i många år är den oss en kär vän och vi äro mycket akt-samma om den och bevara den år från år. Cornelia Mattson, Fiskebäckskil.

Jag är varmt intresserad av tidningen Idun. Jolly Sjöberg, Malmö.

Ett tack för allt trevligt tidningen bereder oss. Jag har haft Idun i 18 år och blir med varje år allt mer fäst vid densamma. Signe Carlsson, Göteborg.

Jag framför både å min frus och egna vägnar ett hjärtligt tack för det utmärkta sätt varpå Idun redigeras. År från år blir den oss ett alltmer kärt och oumbärligt sällskap och numera försummar jag sällan tillfället att läsa igenom varje nummer nästan lika grundligt som min lilla fru. Lars Erik Landahl, Göteborg.

LIDOL
TILLFÖRLITLIGASTE
BRÖSTKARAMELL

ENDE TILLVERKARE:
Forsberg
GÖTEBORG

HOTELL NEPTUN
Tel. Namnanrop.
Goda rum med telefon från Kr. 3:—.
Trevliga klubbрум.
GÖTEBORG
Vid Lilla Torget.
Fullständig restaurant.
Förstklassigt bord.

EN HEMSLÖJDENS VÅRDARINNA

BETYDELSEFULLT ARBETE FÖR VÅR FOLKKONST. AV ELISABETH THORMAN.

DET HÄGRAR SOM IDEALET FÖR utforskandet av vår hemslöjd — folkkonst att, sedan varje provins i stort sett är genomgången och klarlagd, göra en undersökning nummer två och göra denna sockenvis. Realiserandet av dylika planer måste tyvärr genast stöta på ett hinder: bristen på kvalificerade krafter, på personer med samma kunskap, samma hängivenhet, samma offervilliga håg, som vår hemslöjds ledare då det gällde hemslöjdens hela omfattande gärning ha visat sig mäktiga.

Så mycket större blir tillfredsställelsen att likväl kunna visa på ett fall, där ett dylikt utforskande av allra grundligaste art har skett. Fru Greta Hedlund, maka till rektorn vid Västerbergs folkhögskola i Gästrikland, tog sig på så sätt an skolans närmaste trakt, den förmögna Ovansjö socken. Till fulla utnyttjade hon de fördelar, som hennes ställning har givit henne, och av vilka den nära kontakten med socknens ungdomar, vilka så talrikt besöka sin folkhögskola, är den mest betydande. Men möda och tålmod betyde hennes arbete trots dessa fördelar, och sin rundliga tid tog det innan det hela kunde sägas vara slutfört, innan varje hem och varje vind och klädkammare och kista och skrymsle hade blivit genomsökt och dess skatter tillvaratagna.

Fru Greta Hedlund.

Etta hembygdsarbete, som manar till efterföljd, har utförts av fru Greta Hedlund i Ovansjö socken.

Dess skatter: för lekmanen på området te de sig i första hand som skräp, oansenliga provbitar av tyger och band, trasor av broderier och flätningar. Men bland "skräpet" fanns många skatter. Fru Greta Hedlund

samlade oförtröttat, och det ej minst betydelsefulla är, att hon också lärde socknens ungdom att stå sig bi vid detta insamlande.

Utomordentligt noggrant arbetade man vidare med det insamlade materialet, och de gamla randade ylletygerna till kjortlar och västar och förkläden, de rutade till huvudkläden, de fina knytningarna och trädningarna, broderierna och banden kopierades, allt på mönstergillt sätt. I dagen trädde åter, fin och förnäm, sirlig och behagfull, hela den textila hemslöjd-folkkonst, som en gång var typisk för en rik Gästriketrakt.

Delvis till gagn för skolans egna unga elever från Ovansjöbygderna, delvis även för en vidare krets av intresserade har fru Hedlund samlat och i ett par häften givit ut vissa grupper av ornament. "Gammal korsöm från Gästrikland" och "Mönster till knutna och trädde spetsar" betyga närmast med vilken fin och stark fantasi man i äldre dagar gick till verket, då det gällde att utsira dräktdelar, sänglinne, handkläden m. m. av en förmögen gårds bestånd av en snövit och blank lärtsvara.

Ett stycke stark och vacker och förebildlig hembygdsvård betyder fru Greta Hedlunds gärning. Finge man endast visa på många, som ginge i hennes spår!

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Damerna i almanackan.

Man är ju inte numera van vid att damerna inta någon blygsam ställning på något område och det är därför riktigt pikant med nedanstående inlägg om deras plats i almanackan med ty åtföljande förtrytelse och yrkande på ändring:

Häromdagen gick jag in i en pappershandel för att köpa den lilla bok som vid varje årsskifte blir oundgänglig. Med det nyfikna intresse man alltid brukar ägna en nyförvärd sak, den må vara aldrig så obetydlig, började jag trots att det var en sådan gammal bekant som almanackan att kasta några blickar i den.

Då jag ögnade genom namnsdagarna i januari, föreföll det som om de manliga namnen till numerären voro de kvinnliga överlägsna. Mycket riktigt, de förra överstego de senare med 7, siffrorna voro resp. 18 och 11 — nyårs- och trettondagarna äro ju namnlösa. I tanke att denna orättvisa mot damerna var begränsad till årets första månad såg jag efter hur det förhöll sig med februarinamnsdagarna. Nå här artade det sig bättre: flicknamnen voro 14 till antalet och de manliga 13 medan Kyndelmässodagen saknar namnsdag, men fortsättningen höll ej vad denna månad lovade trots att de kvinnliga namnen voro i om än ringa majoritet även i maj och september. Inte ens juli med sin fruntimmersvecka — "karlveckor" inträffa allt emellanåt — kan uppvisa ett övervägande antal kvinnliga namnsdagar. Och i de övriga månaderna är ställningen i genomsnitt 20—10 till männens "för-del", som det brukar heta i idrottsreferaten.

I korthet sagt innehåller vår svenska kalender 357 dagar på vilka namnsdag kan firas, och av dessa bära 221 — d. v. s. nästan 2/3 av samtliga — manliga namn, medan damerna få nöja sig med de återstående 136. Och ändå är väl namnsdagsfirandet mera utbrett i deras led än bland herrarna.

Skulle det verkligen inte finnas flera namn åt damerna än de som äro upptagna i almanackan? Jo, ty i synnerhet på senare tid ha ju många flicknamn, de flesta av utländskt ursprung, blivit populära i vårt land. Ändå tyckes omväxling saknas, då av en del namn ett riktigt "proletariat" uppstått.

Det finns dock ett stort antal namn som vunnit

burskap hos oss eller helt enkelt äro förkortningar av andra och mycket väl kunde försvara sin plats i vår kalender: Alice, Gurli, Harriet, Inez, Iris, Jane, Lilly, Maj, Mary, Maud, Olga, Sonja och Vera för att nämna några bland de vanligaste. Nu kunde kanske invändas att varje dag har ju redan sitt namn. Ja, men hur många av de mansnamn som finnas i amanackan kunde ej utan den minsta olägenhet helt strykas och ersättas av några bland de ovan uppräknade? Många verka onekligen något föräldrade: Agaton, Ambjörn, Ambrosius, Augustin (August finns ju förresten redan), Bartolomeus, Joakim, Tiburtius m. fl. Vidare kunde man ju bortta antingen Nikodemus eller Nikolaus, ingetdera gouterat i våra dagar, och av det senare finnes ju också den enklare och vanligare formen Nils. Att Johannes skall fira sin namnsdag på tredjedag jul är också underligt då midsommardagen bär namnet "Johannes Döparens dag". På den kunde ju såväl Johan som Johannes firas. Även bland flicknamnen finnes förresten många som med fördel kunde utbytas mot andra bättre svarande mot vår tid, bl. a. Götilda och Mariana av vilka de kortare och mera

allmänt förekommande formerna Göta och Maria dessutom ha var sin dag.

Ett skäl som möjligen skulle kunna uppställas mot att flytta in ytterligare namn i almanackan är det ofta hörda klagomålet att namnsdagsfirandet är alldeles onödigt. Men varför skola just damerna bli de tillbakasatta härvidlag? Och förresten skulle nog de namnsdaglösa själva gärna se att också deras namn bleve intagna i almanackan.

Herrar ledamöter av Vetenskapsakademien borde besinna att en tidsrymd av 25 år innebär stora omändringar även ifråga om förnamnen, ty också de äro underkastade modets växlingar, och ett namn som då var omtyckt har nu kanske alldeles fallit ur bruket. Några damernas riddare kunna de lärda herrarna i varje fall icke kallas. Fru Emilie.

Skall icke hustrun hjälpa sin man?

Den unga prästfrun i Småland som klagade över att hon ej fick följa sin personlighets krav får här svar av en annan av Evas döttrar som varnar för att tro att allt som glimmar i den "modärna" huvudstaden är guld.

Då jag i Idun läste eder insändare så gjorde det mig ont om er. Ej därför, att ni ej får roa er så mycket ni vill eller använda de kläder ni helst önskar, utan därför, att ni ej har samma sinne som er man. Hade ni det, då vore ni en mycket lycklig kvinnliga, som ej blott kunde hjälpa er man uti praktiska, utan även i andliga angelägenheter. Han har ett högt och svårt kall. Huru väl att han tagit det på allvar! Det behövs i vår otrosfyllda, mörka tid. Han behöver hjälp — om ni kunde sätta in er personlighet häri så skall ni utvecklas i rätt riktning!

Såsom varande huvudstadsbo är jag ständigt i tillfälle att se all den härlighet som ni så livligt längtar efter. Men vet ni till mycket stor del, så är den — skev! Längta ej dit, längta ej efter det som i längden är tomt och självsödande och ger så oändligt litet! Nej, lär er att älska den stora skönheten i det liv ni har! Hur rik är ni ej! Och rikare kan ni bli — om ni "förvandlar er genom ert sinnes förnyelse". Jag känner mig just nu som om jag ville ge er ett varmt handslag och säga er: Fäll ej modet, utan försök denna nya väg. Läs Rom. 12:2. Jag vet ingen mer än Kristus, som kan ge ett nytt sinne. Han kan det! En vän i huvudstaden.

Vid nyår.

Nu tystnar sorlet, livets pulsar stanna och Tiden åter på sitt timglas vänder. Ifrån Adventets första Hosianna intill det klokspel nyårsnatten sänder, då må vi stå som barn med knäppta händer.

Nu är det tid för hopp och tyst begrundan när livets båt mot okänt vatten glider och varje hjärta hyser en åstundan att finna sollyst kust och lä omsider.

I årets sista natt längs bortom jäktet mö önskas frid till hjärtanas fulländning och harmoni för hela mänskosläktet med högre mål för nästa nyårsändning!

EBBA von SETH.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

EVA FRANCKE.
F. Billing, Landskrona. Änka efter bankdirektören O. G. Francke, Landskrona. 75 år den 1 januari.

AUGUSTA LUNDGREN.
F. Runkrantz, Mörbylånga. Änka efter kontraktsprosten J. M. Lundgren, Resmo. 75 år den 1 januari.

OLGA HANNGREN.
F. Lagergren, Lidingö. Änka efter översten G. W. Hanngren. 70 år den 31 december.

ELLEN ISBERG.
F. Lundquist, Djursholm. Änka efter landshövdingen i Stockholms län Paul Isberg. 70 år den 1 januari.

EMMY STENFELT.
F. von Döbeln, Söderbärke. Änka efter riksbanksdirektören Ryno Stenfelt, Falun. 70 år den 2 januari.

ANNE-MARGRETHE CRONSTEDT.
F. grev. Hamilton, Fullerö. Statsfru hos H. M. Drottningen. Maka till kammarherren, greve Fredrik Cronstedt. 65 år den 1 januari.

KARIN KUYLENSTIERNA.
F. Lemke, Stockholm. Änka efter kaptenen J. D. A. Kuylenstierna. 65 år den 2 januari.

AGNES KULLBERG.
F. Heyman, Skebokvarn. Maka till ingenjören m. m. Axel Kullberg. 60 år den 24 december.

ESTER TYLE.
F. Schmidt, Fermersrud, Sölje. Maka till f. provinsialläkaren d:r Patrik Tyle. 60 år den 1 januari.

CALLA SUNDBECK.
Fröken, Gränna. Hovfotograf, bostadsinspektris, ledamot av hälsovårdsnämnden och fattigvårdsstyrelsen m. m. 60 år den 2 januari.

ANNA BOGEMAN.
Fröken, Stockholm. Dotter till hovmarskalken J. L. C. Bogeman och hans maka, f. grev. Stackelberg. 60 år den 5 januari.

KERSTIN HESSELGREN.
Fröken, Stockholm. Yrkesinspektris, ledamot av Riksdagens första kammare m. m. 55 år den 4 januari.

HEDVIG LINDAU.
F. Holmer, Lidingö. Maka till järnhandlaren Hjalmar Lindau. 55 år den 7 januari.

JULIA AKESSON.
Fru, Laholm. Maka till fabrikkören F. O. Akesson, Laholm. 50 år den 25 december.

SIGRID CARLESON.
Fröken, Gränna. Dotter till ryttmästaren C. A. Carleson och hans maka, född Hultenheim. 50 år den 4 januari.

MÄRTHA SJÖSTEDT.
F. Evers, Malmö. Änka efter kaptenen Hjalmar Sjöstedt. 50 år den 5 januari.

EVA REUTERSKIÖLD.
Fröken, Stockholm. Vårdinna för Danelü stift., sekr. i F. V. O. Dotter till brukspatron C. A. F. Reuterskiöld. 50 år den 7 januari.

CHRISTINE BERGQUIST †.
F. Krook, Landskrona. Änka efter grosshandlaren N. F. Bergquist. * 1828, † den 5 december.

LEONTINE HUMBLA †.
F. Danielsson, Falun. Änka efter kyrkoherden G. A. Humbla. * 1852, † den 3 december.

ELEONORA KYLBERG †.
F. frih. von Essen, Göteborg. Änka efter kontorschefen Gustaf H. Kylberg. * 1852, † den 3 december.

EN HÄRLIGT doftande kaffekrans, väljäst, läcker, bakar Ni på 1/2 timme med Rumford bakpulver.

TRÄDET. AV RUTH HELLSTRÖM

DET ÄR SÅ SÄLLAN MAN SÅ HÄR långt ut i yttersta skärgården ser ett så högt träd som det, som står framför mitt fönster. I kvällningen sitter jag alltid betagen och ser den skarpa silhuetten av det mot den glasklara luften och rakt ovanför toppens spjutspets emot himlen står en ensam stjärna.

Jag är inte tillräckligt hemmastadd i astronomi för att veta vilken stjärna det är, men om våren stiger den upp vid min horisont och de första, mörka sommarnätterna strålar den med ett underbart bländande, blåvitt, intensivt ljus.

Den stjärnan har givit mig mycket att tänka på — dess ensamma lagbundna bana, som gör att den just om våren återkommer till mitt träd, mitt fönster.

Hur jag kan känna igen den? Veta att det är samma stjärna? Den är ensam. — Fältet omkring den är så fritt, så blått, så tomt, inte den minsta lilla ljusglimt, som förräder tillvaron av en drabant, inom den radie av himlen mitt öga omfattar.

Jag är också ensam, fastän vi äro två. Systrar äro ju inte ett, inte ens om de äro tvillingar som vi.

Jag undrar om någon kan förstå, vad det vill säga att leva ett helt, långt liv tillsammans med en stum och sjuklig varelse — på en ö. Ja, vi äro ju icke de enda på ön, men gården ligger ensligt på öns läsida, med ett brett skogsbälte mellan oss och havet. Om somrarna när oss inte havsbruset, men tidigt på hösten höra vi de första tonerna därifrån, som från en väldig orgel, med ett mäktigt fjärrverk.

Det där ljudet är något vi älska, min stumma syster och jag och därför ha våra ansikten fått ett lyssnande uttryck, och jag vet det, i mitt finnes också en spänd, vaken väntan.

Händer det något här, är det alltid bud utifrån vidderna. Det plötsliga, gnistrande stjärnskottet av en raket kan synas över skogstopparna under en ovädersnatt. Där jag står på gården, kan vinden föra en ångestfull

bön om hjälp, rakt mot mitt öra — och ändå vet jag att den ropande kan vara så långt borta, att ingen kan nå honom.

Jag måste bemanna mig och gå in. Jag har andra plikter. Jag måste göra klart för mig, att det där som sker bakom min rygg i natt och mörker, det är Gud Fader ensam ansvarig för. . . .

Desto djupare mörkret omsluter oss, desto mer sluter jag mig inom mig själv. Jag talar inte längre, min ensamma röst skrämmer mig själv, den liksom skräller i tystnaden. Med mina händer tecknar jag till henne, det som oundgängligt behöver bli sagt, som om jag också vore stum.

Dag för dag går, rinner undan såsom en bäck, som droppe för droppe faller ned i ett stort hav. Vi ha båda resignerat inför det, att vi ingenting kunna få ut av livet och resignationen har förtärt oss, genomfrätt oss, som trämasken gör med trädet.

Vad vet man om det fördoldas kamp, inom var och en av oss?

Men jag skall öppet och ärligt tala om, vad jag väntar på.

Det är att jag skall bli ensam — det är att hon, som alltid varit så sjuklig — skall dö! Jag väntar på min frihet! Är det brottsligt?

Vet hon? Kan hon sätta sig in i, vad som rör sig inom mig? Kan hon förstå, vad det ville säga för mig, som var så frisk, så sund, så sprudlande livskraftig, att bli dömd till evig vaktjänst? Mitt eget medlidande dömde mig lika mycket som föräldrarnas tvång. — Men ändå — kan hon förstå hur det var, när jag som ung ville sätta över stock och sten, flyga, sjunga, hojta, ge uttryck för min jublande, översvallande livsglädje, mitt unga, heta blod — att alltid, alltid bli tystad, alltid kuschad och förtryckt — för hennes skull, att inte hon skulle känna sin börda tyngre genom mig.

Alltid hennes börda — hennes börda . . . orden ha tutats i mina öron bittida och sent. Min ungdom blev en ungdom utan glädje, rörelse, rytm och liv, utan musik och skratt och sång — endast instängda drömmar och het längtan, vanemässighet och plikter.

Slutligen kom denna deportering ut till det yttersta havsbandet, då min far som gammal sjöman lade upp, men ändå inte kunde undvara det ständiga, invanda ljudet av stora vatten i oro och vila.

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Vad vill du att Jag skall göra dig? Lukas 18:4.
Öppna mig ögonen, så att jag kan skåda undren i din lag. Psalm 119:18.

Giv nu din tjänare ett hörsamt hjärta. I Kon. b. 3:9.

Tala, din tjänare hör. I Samuel 3:10.

Utrannsaka mig Gud och känn mitt hjärta, pröva mig och känn mina tankar. Psalm 139:23.

Se till om jag är stadd på en olycksväg och led mig på den eviga vägen. Psalm 139:24.

Se Herrens hand är ej för kort, så att Han ej kan frälsa och Hans öra är icke tillslutet så att Han ej kan höra. Jesaja 59:1.

O ägde jag ett hjärta rent
Och fyllt, min Gud av dig,
Ett hjärta tvaget i det blod
Som runnit ock för mig!

Ditt sinne verka, Gud, hos mig.
Giv liv utav ditt liv!
Ditt nya bud, din kärlekslag
Uti mitt hjärta skriv! —

Efter föräldrarnas död, kom en man in i vårt liv. En stor, stark, härlig man. Havet spolade upp honom under en oktoberstorm. Vad han gått igenom därute i natt och mörker och köld berättade han aldrig, men han var så underligt stilla. All längtan var liksom död inom honom.

Jag älskade honom, men han såg mig inte ens. Han såg alltid förbi mig på Iris, min stumma syster.

I timmar kunde han sitta bredvid henne och bara se på henne. Jag såg att han älskade allt hos henne. Hennes himmelska, blå ömma ögon, med sin tankfulla, bedjande blick, som ibland kunde stråla till och minna honom om öppna, solbelysta vidder. Hennes spåda, eteriska gestalt, alltid utsträckt till vila efter varje liten ansträngning. Hennes blomlika, vita, uttrycksfulla händer, vars snyftande språk han förstod och ibland besvarade med starka, tröstande ord.

Jag såg dem och grät och led. Jag sökte fånga honom med allt det som var färger och liv hos mig, men det var kanske inte bara de blå ögonen, som gjorde honom immun, ty han viskade en gång liksom skräckslagen till mig:

Du skall icke! För din egen skull! Du är för god! — Den där mörka hemska natten, du vet, gav jag vår Herre ett löfte: "Fräls mig, och jag skall leva helt för dig!"

Jag förstod. Sådana löften ger man!
Han reste och vi sågo honom aldrig mer.

Vad är det jag drömmer om innerst inne? Är det att resa efter honom, eller väntar jag, att han skall komma tillbaka och finna mig — ensam? Är det inte förunderligt, att jag glömmer tidens gång, att jag glömmer att jag nu är gammal, silverhårig, med rynkigt ansikte och en skrumpen kropp. Allt börjar bli så svagt för min syn, mitt medvetande. De hårda linjer min längtan etsat i min själ börjar att suddas ut och ersättas av skräck för

(Forts. sid. 21.)

Lördagen den 4 december sammanvigdes i Lunds Domkyrka direktören *Sixten L. Klerck*, Stockholm, och fröken *Solvig Bengtson*, dotter till stadsfogden i Lund *Otto Bengtson* och hans maka, född *Hedman*. (Foto: Rahmn.)

I Jakobs kyrka i Stockholm sammanvigdes måndagen den 20 december löjtnanten vid Kronprinsens Husarregemente *Claës Peyron* och fröken *Louise Hallin*, dotter till kabinettskammarherren *Eric Hallin* och hans maka, född *von Mendelsohn-Bartholdy*. (Foto: Lamm.)

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid
A.-B. NYABLÅ HAND

Söder 334 26. Postadress: Liljeholmen. Liljh. 23.
BUTIKER: Holländaregatan 13. Tel. Norr 4633; Birger Jarlsgatan 7,
Tel. Norr 125 09, Riks Tel. 53 73; Brännkyrkagatan 2, Tel. Sö. 334 39;
Hornsgatan 170, Tel. Sö. 301 35; Anna Walhjält, Skolvägen, Ålfsjö.

Flossamattor, Gardiner, Möbeltyger

Slitstarka, färgakta, vackra.

Konstfliten, G:la Hööskolan, Göteborg.

H E L A S T O C K H O

"GAMLA GODA TIDENS" FURSTEPRAK

Hela Stockholms grevinna i en 80-talstolett.

I ETT FALL HAR STOCKHOLMAREN varit sig lik i alla tider: han skall ha någon att dyrka och sin dyrkan driver han till kult. De gamles avgudar, Jenny Lind eller Emelie Högvist voro utsatta för precis samma entusiastiska beundran och nyfikenhet beträffande sitt privatliv som våra dagars Naima och de Wahl.

En gång dyrkade Stockholm "grevinnan". Visst bars denna titel av många, men det var aldrig tvekan om vem man menade när man kom hem och berättade att man mött "grevinnan". Det var *Stephanie von Platen* och fråga är väl om någon, vare sig kunglig person eller scengunstling varit så populär som hon. Åtminstone har väl ingen behållit sin popularitet så länge, hennes räckte långt efter sedan hon som greve Carl von Wedels maka lämnat Stockholm och Sverige för att sedan bara göra en årlig kort sommarresa till sitt slott vid Hjälmarén.

Grevinnan *Stephanies* far, greve Jakob Hamilton, var överståthållare i Stockholm som helt säkert skattade honom efter förtjänst. Det var nämligen han som styrde så att gatorna, åtminstone de förnämsta, fingo både belysning och trottoarer. Han fick emellertid aldrig se sin enda dotter växa upp till den skönhet hon blev, hon var inte mer än tolv år när fadern

En av Sveriges mest firade aristokratdamer, som även spelat en framträdande roll i Europas societet, under 1800-talets senare hälft var den vackra furstinnan *Stephanie von Wedel*. Hon har nu efter sin lysande tid som den europeiska diplomatvärldens drottning slagit ner sina bo-pålar på slottet *Stora Sundby* vid *Hjälmarén*, där hon i år kan fira sin 75-årsdag. En skildring av den vackra furstinnans person i ord och bild skall säkert läsas med nöje av alla.

Riddarsalen på Stora Sundby

Stora Sundby slott.

dog. Med sin mor bodde *Stephanie* i Hamiltonska huset *Kungsträdgårdsgatan 10*, ända tills hon i maj 1876 gifte sig med *Oscar II:s* överstekammarherre *Carl von Platen* och drog in som slottsfru på *Stora Sundby* och i residenset *Västra Trädgårdsgatan 17*.

Hade fröken *Hamilton* varit firad och uppburen blev grevinnan *von Platen* det ännu mera. Och det var inte bara hennes makes rang vid hovet och bärandet av ett av rikets förnämsta namn som gjorde det, utan lika mycket unga grevinnans charme. Den takt, naturliga älskvärdhet och hjärtegodhet som fordras för att uppbära den ställning i nästan

kunglig prakt och ståt som blev hennes, var henne medfödd. Stockholmarnas stolthet var hon och aldrig fälldes ett avundsam ord efter hennes spann, som var dag förde henne på promenad runt *Djurgården*. Det var en grannsyn det spannet, säga de gamla som sågo det, fyra dansande och kråmande fuxar, vanligen prydda med rosetter i färg med sin strålande sköna matmors toalett. En gammal stockholmare som i höstas stod på *Lejonbacken* och såg på de främmande kungliga bröllops-

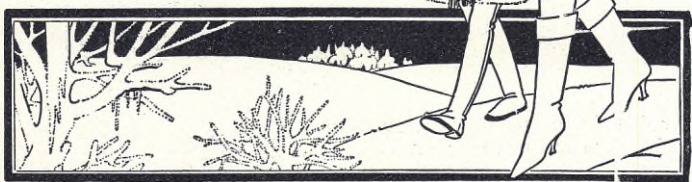
MANIOL

är det rätta medlet för hudens skydd och vård.

Hur lätt får man ej sönderspruckna händer under promenaden vintertid. Undvik detta genom att dagligen använda *Gahns Maniol*.

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles *välsmakande, stärkande och stimulerande*. Rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Ett glas avkyllt före måltiderna föredrages av damer framför genever och är ett suveränt medel att öka såväl matlusten som den rätta livsenergien. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Erhålles genom alla systembolag i landet, t. v. utan inskränkning av övrig spirituusatilldelning.

Pris kr. 4.50 pr liter.

9 diplomes d'honneur

56 guld- och silvermedaljer.

SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: *Malmö*

Kontor i Stockholm: Drottninggat. 2 och Götgat. 31

Fullständig bankrörelse.

Praktiska

Nyheter!

SLOTTSSENAP

på hushållsglas i 3 storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA

KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknadens förnämsta fabrikater.

Guldmedalj 1924.

A.B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

det var en drottning som plikter som tillföll grevinnan. Det finns initierade som t. o. m. påstå, att greve Wedels val till ståthållare i hög grad tillskyndades av den omständigheten att hans gemål ägde så stora förutsättningar att vinna elsassarnas sympati för Tyskland.

I behaglig tid strax före krigsutbrottet avgick greve von Wedel från ståthållaresysslan och erhöll då furstes rang.

Var sommar bodde fursten och furstinnan von Wedel någon tid på Stora Sundby och de vilade sig sannerligen inte heller den tiden från sällskapsplikter. D. v. s. då passade de väl mest på att se sina intimare vänner omkring sig. Men att det fördes stort och gästfritt hus därom kan "Gustaf Lagerbjelkes" gamle kapten, som förde de flesta dit båtledes, berätta. En gång blev han själv bjuden på middag till slottet. Bjudningen kom lite oförhappandes för kaptenen och hur han lyckades skaffa sig den frackkostym, som naturligtvis saknades i hans garderob på båten är en historia som egentligen inte hör hit. Frack hade han i alla fall när han förde slottsfrun till bordet.

En gång till var kapten gäst på Stora Sundby och det var vid den middag som gavs för kejsar Wilhelm vid hans besök där. För besväret att frakta Kaisern över Hjälmaran fick kaptenen en orden och en guldklocka med Wilhelms briljanterade namnchiffer.

Nu tillbringar furstinnan Wedel sin mesta tid i stillhet på Stora Sundby, där bara en och annan av hennes gamla intima vänner blir mottagen som gäst. Slottet har varken telefon eller elektriskt ljus, inget garage med en lyxbil, men i stallet stampa två gråa skimlar som dagligen få trava någon timme framför sin matmors vagn. Hästar är ännu den vitala furstinnans passion.

Förresten intresserar hon sig för allt levande, det må vara växter eller djur eller människor. Hennes underhavande dyrka henne, likaså — luffarna, som mer än gärna ta vägen förbi Stora Sundby. För dessa professionella vägivrare har slottsfrun låtit uppföra en paviljong där de kunna övernatta, köket har order att ingen skall avvisas utan att ha fått ett mål mat och en slant, stor nog till färjpenningar.

I Stockholm deltagar inte furstinnan nämnvärt i sällskapslivet de vintermånader hon bebör sin magnifika våning vid Södra Blasieholms-hamnen. Men ger hon någon gång en middag präglas arrangemangen av furstinnans vana vid och smak för gammaldags, pompöst hovliv. Bordet dukas med förgyllt silverservis, rosor glöda i överdådlig mängd hela bordet utefter, de guldbroderade be-tjantfrackar, som brukades i ministerhotellet i Rom och vid ståthållarehovet i Strassburg tagas fram och värdinnan presiderar gärna i scharlakansröd sammet. Gamla Stockholms "grevinna" är sig förvånande lik också till det yttre. De beryktade flätorna, som ännu i oförminskad mängd förefalla att tynga hennes huvud, ha visserligen fått gråa stänk och ögonen äro inte så starka, men ingenting för övrigt i furstinnan von Wedels apparition bär syn för sägen att hon i år firar diamantbröllop med livet. TH. K.

Iduns pristagarinna 1927.

(Forts. fr. sid. 3.)

make: fil. doktorn Arnold Norlind, liksom hon rik på mångsidigt vetande, varom hans olika skrifter vittna: historiskt-geografiska arbeten, såsom "Världsherradöme, Babylon—Rom—London", "De stora geografiska upptäckternas tidevarv" m. fl.; en Dante-biografi, översättning av Dantes Inferno; historiska äventyrsböcker för pojkar.

Det har väl icke varit vetandet i och för sig som lockat Emilia Fogelklou och drivit henne till en forskaregärning. Än mindre

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

BERGS
AKTIEBOLAGS

NORRKÖPING

FABRIKSMÄRKE

BOMULLSVÄVNADER

HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA

SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och 367.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugatan 4.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

Springmadrasser

för alla ligg- o. sittplatser.

Bildynor - Stålmöbler

Bord, Stolar och Taburetter. Försäljes genom herrens Järn- och Möbelhandl. eller direkt från fabriken. Landets äldsta fabrik i branschen. Illustrer. priskurant franco.

SKAND. SÅNGRESÅRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt upprätta blodet, där med avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är här till synnerligen välgörande. Magsyra och Huvudvärk försvinna. Värk i kroppen, Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och Välmående återvinnas.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart upprättande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikaliefärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Marta-Skon

INREGISTERAT
är den idealiska inneskon för husmödrar, hembiträden, sjuk-systrar m. fl.

PRISER ÄR ENDAST KR.
12:--

Säljes i egna affärer över hela landet. Från platser, där vi icke hava egna affärer, kunna order insändas direkt till fabriken. Order expedieras mot postförskott och portofritt.

Skofabriks A.-B. Oscaria, Örebro

VITRUMS FERROL

är det kraftigast apti-givande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS APOTEKS-VARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.

Fås å alla apotek.

Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Vävskedar,

Solv, Skyttlar, Spännare, Bobiner, Varpor samt övriga vävredskap för hem-slöjd köpas fördelaktigast från

John A. Thulin & Co Vävskedsfabrik, Norrköping. Tel. 393. 670.

Goddard's Silver-Polerpulver

SEX GULDMEALJER

Säljes hos Herrar guldsmeder och färghandlare Generalagenter för Sverige: Sven Askund & Co., Stockholm.

vetandets berömmelse. Utan det har varit livet som hon sökt innanför skalet av yttre fakta. Och det har varit livet som hon velat ge, när hon burit fram ur sitt vetandes förrådshus. I den bok jag först nämnde, "Medan gräset gror" (del I), finnas några sidor, som synas mig på ett vackert sätt tolka författarinnans vetenskapliga gärning. Där berättas en saga om kvinnans skapelse. Adam är ivrigt upptagen med att hitta på namn åt djur och växter. "Han ville så gärna befalla dem att heta någonting, alla de havets fiskar och markens fänad och himmelens fåglar, som han ensam var herre över. Ett stort förståndigt barn var han, och den myckna vetenskapen gav honom ett högtidligt och surmulet utseende." Trött av sin lärda möda somnar Adam. Medan han sover, stryker Vår Herre med sin hand över hans hjärta, tills han får den full av fint människoämne, där livets ande redan bor — alltså inte lera, som Adam själv skapats av. Av detta levande människoämne danas en kvinna. "Och eftersom det redan var själ i henne, då hon skapades, så fick hennes väsen en djup aning om skapandets hemlighet, dess kval och dess lust." Och Vår Herre sade till henne: "Du skall vara till hjälp och till fröjd. Men det vetandet hade kvinnan inga ord för, ty det var henne för stort att hitta på namn åt." Adam och Eva drivas ut ur paradiset. Och Adam bär sig mycket oridderligt år mot Eva, (såsom han utan tvivel många gånger gjort). Hennes är skulden, säger han, hon har förlett honom, men hon begriper ingenting, för hon är bara lera, medan han fått en levande ande inblåst i sig av Vår Herre. Eva känner sig förkrossad men kan ingenting svara. "Han måste ju ha rätt, eftersom han kunde uttrycka det alltsammans, tänkte hon." Men "när årtusenden förgått och hon länge blivit älskad och hatad, men aldrig förstådd" — då kommer det till en kris: hon beslutar att "gå hela den långa vägen, där man lär sig namnen". Kanske skall hon så bättre förstå och förstås, och så verkligen bli till hjälp och till fröjd. Mannen blir förargad och säger, att hon går ifrån honom och försummar sin plikt. Men "kvinnan log ett nytt leende, djupare än förr, i det hon började gå också hans mödas väg. Hon sökte uttryck för den sanning hon bar på och som sade: ingen plikt är ännu gjord, förrän fröjden att fylla den kommer till, skiner omkring den och gör den till mer än plikt, till skapelse." Emilia Fogelklou har gått de lärda mödornas väg, den väg där "man lär sig alla namnen", gått den längre in sannolikt än de flesta män som nu i Sverige skriva om religion. Men namnen, orden, vetandet har aldrig blivit en boja för hennes tanke eller hennes hjärta. Livet skälver starkt och djupt innanför orden — ja, så att det stundom tyckes vilja spränga dem. Forskningen är för henne tjänareplikt, men pliktuppfyllelsens gärning blir till skapelse.

NATANAEL BESKOW.

Kamratkvinnan är bra men...

(Forts. fr. sid. 10.)

het, det är uttytt — frejdigt mod att kasta sig in i arbetet, med ofördärvat gosselyne. Humor. Energi. Tro.

Hos barnet är det väl det förtroende-fulla, tillitsfulla, som mest vinner vårt hjärta. Men jag har så föga sysslat med barn. Ungdom förstår jag bättre. Arbetet bland ungdom har varit, är och förblir min käraste sysselsättning.

Var jag bäst trivs: På Sigtuna naturligtvis, där jag får ägna mig åt all slags verksamhet jag bäst trivs med: organisera, undervisa, studera men tyvärr även — tigg-pengar. Man har dock haft ett ovanligt tålmod med tiggaren och jag har som sådan fått eljest ej givna tillfällen att få

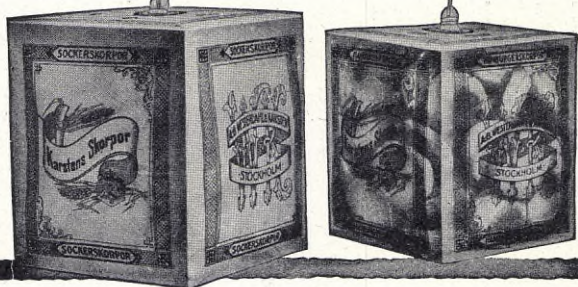
Vårt klots meridianer sig sträcka rundtomkring kineser, indianer och folk från Norrköping. — Men överallt man strävar mot stora, sköna mål, och millioner nävar sträcks ut mot

YvY-tvål.

Pris 1 kr.

KARSTENS SKORPOR

i enkronas-kanister

Allcock's Plåster

Etablerad 1847.

Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND

Världens mest betydande utoärtes läkemedel.

Hosta, förkylningar, klenna lungor. Allcock's Plåster verkar såväl förebyggande som läkande. Förhindrar sviter av förkylningar.

Reumatism i skuldrorna undviks genom användande av Allcock's Plåster. Aflater använda detsamma som medel mot styvhet och ömhet i musklerna.

Allcock's är ett absolut äkta, poröst plåster. Det är ett universalmiddel, som säljes å alla apotek över hela den civiliserade världen. Kan påläggas varhelst smärta uppstår.

Är Ni i behov av ett piller,

tag då utav

Brandreth's Piller

Rent vegetabiliska.

(Etabl. 1752)

Inregistrerat handelsmärke: 26622.

Användes mot förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning etc.

Till salu å alla apotek.

745 ALLCOCK MANUFACTURING CO., BIRKENHEAD, ENGLAND.

Ungdom

och

Skönhet

erövra alla hjärtan.

Vem vill icke förbli ung och vacker? Ett friskt och vackert hår är absolut nödvändigt härför, men förutsätter en omsorgsfull vård. Använd endast det hårvatten, som håller håret och hårbotten ren från damm, mjäll och bakterier, tillför håret näring, uppfriskar nerverna och därigenom är ett osvikligt medel mot håravfall:

**DOKTOR DRALLE'S
BIRKEN-WASSER**

PARFUMERIE GEORG DRALLE, STOCKHOLM

EXTRA TORRT
För shinglat hår

TORRT

FETT

EXTRA FETT

lära känna några av Sveriges ädlaste män och kvinnor.

Valspråk har jag intet men ett ord, som blivit levande för mig är Rainer Maria Rilkes: »Hur smått det som vi kämpa med. Men det som kämpar med oss — hur stort.» Bättre kanske på tyska:

»Wie klein ist das mit dem wir ringen Was mit uns ringt, wie ist das gross.»

Henriette Ehrensvärd 60 år.

Den 4 januari ingår friherrinnan Henriette Ehrensvärd, Mariefred, i sextioåringarnas led. Ej blott inom hela Södermanland utan vida utöver detta landskaps gränser är friherrinnan E:s namn känt genom det utmärkta äppelvin som frambringas ur den frukt hennes av hundratals träd bestående äppelgård lämnar. Friherrinnan Ehrensvärd som själv med hjälp av sin trädgårdsmästare sköter den stora trädgården, börjar sin dag tidigt, övervakande och aktivt deltagande i alla bestyr som omsorgen om de sex tunnlanden fordrar. Bilden härövan visar friherrinnan E: (t. h.) jämte sina medhjälpare i färd med att tappa cidervinet på buteljer (på andra sidan den lilla Mälarviken synes Gripsholms välkända silhuett).

Böra kvinnorna sporta i regnväder.

(Forts. fr. sid. 11.)

rie. Det var en regnig söndag och en råkall luft gjorde klimatet ännu olämpligare för utomhusidrott, och därför var det knappast någonting att förväna sig över, att när de fem domarna blåste i sina pipor på sina respektive fotbollsplaner, så fanns det inga fotbollsklädda damer i närheten. De hade helt enkelt stannat hemma. Detta förefaller naturligt, ty det är ju bättre att vara torr och varm hemma än kall och våt ute.

Men vilken godbit är icke det inträffade för presen? Man ställer sig nämligen nu en hel rad frågor. Äro först och främst idrottsdamerna klemiga? Ta de måhända sitt fotbollspel på skämt? Hade möjligen pappa och mamma läst sina flickor inne i garderoberna hemma? Var man verkligen rädd för deras små hälsor? Eller spelade de måhända icke, därför att det i regnvädret icke väntades bli någon publik? Och därför att de konstnärliga, vackra dräkterna skulle bli förstörda i blötan?

Dessa frågor äro ganska viktiga, ty de äro på sätt och vis provostenar för den unga kvinnoidrotten. Den artiga parisaren försöker emellertid slå bort hela saken med dessa mycket vänliga svar på frågorna: Först och främst, så fingo icke damerna tävla för sina föräldrar, och för det andra måtte flera ha tänkt som så, att om de infunno sig, så skulle det alltid finnas någon annan som ville remplacera i laget. Men när alla resonera på det senare sättet, så kommer ingen.

Vi behöva emellertid icke vara så artiga. Vi skulle kunna säga, att damerna nog voro rädda, och den rädslan må vara dem tillåten.

SHARP.

**BLOMSTER
hälsningar**

Kungl.

över hela jorden. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL

GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B—V i Tyskland 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

**A.-D. FÖRENADE
PIANO &
ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG.**

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvalitet billigast

**MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGQVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOR.**

**Skydda barnen
mot engelska sjukan.**

Klena barn i alla åldrar återvinna snabbt hälsa och kraft genom en

VITASANKUR

Barnens tillväxt befordras i hög grad av Vitasan. Bäst mot bleksot, allmän svaghet, trötthet, nervositet, dålig matlust, engelska sjukan (rakitis), skrofler.

Dosering: En liten tesked 3 gånger dagligen såvida ej läkare annat föreskriver.

I originalförpackning om 250 cc. å Kr. 2:25.

I Apotek o. Kemikalieaffärer.

Vitasan

**BRÖST-
TABLETTEN**

Nisse

BÄST AV ALLA
BÄST FÖR ER

NISSENS
NORRHÄPPING

ASPIRIN
TABLETTER

Bayer

äro och förbliva
oöverträffade som
smärtstillande medel.
Endast dessa garantera
bästa verkan och fullständig
oskadlighet.

Priset är nedsatt till 90 öre pr glas.

4:de upplagan av vår stora RADIO

katalog R. 24 om 175
sidor utkommen. Den
omfattar de senaste
nyheterna, kopp-
lingsschemata, ta-
beller m. m., och
tillsändes alla ra-
dioamatörer franco mot
insändande av 1 kr. i
frimärken. Vi leverer
från rikhaltigt
lager all slags radiomateriel för såväl
sändning som mottagning. Begär all-
tid vår offert!

GRAHAM BROTHERS A/B STOCKHOLM

SEDAN MER ÄN 75 ÅR
VÄRLDSMÄRKET
I SYMASKINER

Hushålls- handskar

6-6½-7-7½-8
2: 50 paret, extra tjocka
3: — paret. Ader
bräcksstrumpor o. alla
slags sjukvårdsartiklar
i lager, full garanti
Humana priser. Först
klassigt parfymeri med
toilett- o. tekniska ar-
tiklar 10 % extra rab

CITY.

Gratis katalog
Jakobsbergsg. 27, hörn. av Regeringsg.
Flemminggatan 13, mitt för Separator.
Till landsorten mot postförskott.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då hör Ni ej experimentera med
tveklaktiga medel utan med ens
tillgripa de beprövade och av så
många läkare vitsordade TOGAL-
tabletterna. Dessa stilla ej blott
omedelbart de olidligaste smärtor
utan äro dessutom ofarliga för
hjärta och mage. De utskilja dess-
utom starkt den skadliga urinsy-
ran — roten till de flesta smärtor
— ur kroppen, den enda väg som
för till verkligt varaktigt hjälp mot
det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan
recept, å alla apotek till Kr. 2: 40
och 0: 90. Se till att Ni får äkta
Togal och ej efterapningar!

Trädet.

(Forts. fr. sid. 15.)

friheten . . . ty Iris, min stumma syster ligger
för döden.

Hennes ännu vackra, blå ögon äro med ett
outgrundligt uttryck fästade på det höga trä-
det utanför mitt fönster. Det har börjat falla
sina blad. Havets väldiga fjärrverk har bör-
jat spela vilda melodier. Trädet bugar och re-
ser sig, mjukt och böjligt efter de nyckfulla
tongångarna och de avslitna löven dansa sin
egen virveldans nere vid dess rot. — Det har
bara några löv kvar uppe i toppen. Jag ser
hur hennes ögon hänger fast vid dem och slut-
ligen ler hon, ett litet underligt, darrande leen-
de, som jag liksom ser första gången, fastän
något säger mig, att det är det leende hon brukar
le, och hennes händer teckna:

"Snart — snart är du fri från mig! Då det
sista lövet fallit!"

. . . Jag kan inte stanna inne under natten,
. . . Jag fattig, syndig människa, om jag kunde
stilla stormen! Den utom mig och den inom
mig.

Vem är jag och vad är jag? En gammal,
olycklig och fåvitsk kvinna, som kryper i klip-
porna och sträcker händerna mot himlen:

"Nåd, för ett helt livs skuld! Nåd — nåd!"

Men vågorna skratta: "Det där ha vi hört
förr — många gånger — så ropa de alla!
Spring undan, eljest ta vi dig!"

Dagen, som kom tog ännu några löv av
vårt träd. Jag darrade för varje stormil, som
slet i det, men de sista löven voro trotsiga och
hårdiga, men jag visste ju att de måste falla.

Ett enda fick icke göra det.

Jag klippte ett blad av mörk plåt och när
lampan var tänd och gardinen nerdragen, gick
en liten fiskarpojke, vig och kraftig som en
apa, upp i det väldiga trädet och fäste lövet
med järntråd, högst upp i toppen. — Alltid
skulle det sitta där — alltid. Inga stormar
kunde ta det, om de icke togo själva trädet.

Det var en undergiven väntan i den stum-
mas blickar, som övergingo i tillitsfull, trygg
ro, då det sista lövet icke föll. Hon kunde
ligga i timmar i vaket grubbel med ögonen
oavlatligt mot trädet, men dagarna gingo och
alltjämt fanns hon kvar hos mig. Jag kände
det som en stor, oändlig, oförtjänt nåd, tills
en dag det kom en gammal kvinna, som också
var stum, till henne på besök. De hade i sin
ungdom haft en gemensam lärare och de ta-
lade med varandra om flydda tider, min syster
med små oändligt trötta och långsamma rörel-
ser av de vita, magra, små händerna.

Men plötsligt ler den främmande och pe-
kar på mig och frågar syster, om jag inte
blivit litet underlig här — hon pekar på sin
panna — som låtit gossen Elov sätta upp ett
löv i ett träd?

All färg försvann från det kära ansiktet,
händerna föllo ned och hon låg alldeles orör-
lig — till ett leende spred sig över hennes
ansikte — ett överjordiskt leende, som var i
släkt med solen, då den stiger upp över havet
— ett leende, som om hon såg himlens portar
öppna — en strålgans utan like — och ur
hennes blå ögon, då de sökte mina lyste kärlek
och åter kärlek. . . .

Jag fattig, syndig människa. . . .

Åter är det vår. Åter tecknar mitt träd sin
lövrika, skarpa silhuett mot den glasklara luf-
ten. Åter står den ensamma stjärnan på him-
len, rakt ovanför toppens spjutspets. Kunde
jag ge någon ett begrepp om detta trädets och
denna stjärnas sammanslagna skönhet, om jag
säger att det är himlens enda stjärna och att
trädet är så högt, så högt och mäktigt. Jag
tycker det är som en psalm: Vår Gud är oss
en väldig borg. . . .

PÅ VARJE TOALETTBORD

bör finnas en flaska Johann Maria Farina
förmåliga Eau de Cologne. Genom sin

raffinerade vällykt och starkt uppfriskan-
de verkan på nerver och gemyt ett outhä-
rligt toalettblöj och ett toalettblöj, som intimt hör
samman med den förfinade nutidsmänniskans kultiverade smak.

Johann Maria Farina
Allee Markt N: 54.

För efterapningar
varnas.

Filialfabrik JOHANN MARIA FARINA
Stockholm 16. Tel. 36. Norr 50 30

GENERALREPRESENTANT:

Luntmakareg. 14. HARALD SCHÖTT. Tel. Norr 101 01.

Damernas egen

smak är det som faller utslaget vid de
flesta inköpen till hemmen. De syd-
svenska hemmens köpkraft tillgodogör
Ni Eder genom annonsering i den
dominerande familjetidningen

SKÅNSKA DAGBLADET

- Den svenska landsortens mest spridda dagliga tidning. -

Olycksfall- och sjuk-
Skadestånds-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

Malmö

vida berömda
för årsång hållbarhet
och brillianta passformer

RYSKA
GUMMIFABRIKS A.-B.,
MALMÖ.

Redovisning.

"Ankehjälpen" har från Fr. Hoffman, Stockholm, mottagit ytterligare kr. 10:—.

HEMTREVNADSRÅD

Meddelade av möbeldesigner
David Blomberg.

En liten våning med stora möbler.

Min lilla våning består av tre rum. Det rum som ligger närmast köket är mycket litet, båda rummen äro för övrigt lika stora 3,60×3,60. Mina matrumsmöbler äro ganska stora — bordet dock endast 1×1,20 — och se otrevliga ut i det lilla rummet. Skulle jag ej kunna ordna ett kombinerat mat- och vardagsrum i det största rummet som är 3,60×6,50. Möblerna äro klädda med grönblå gobelin med matt rött. Var god hjälp mig och säg vilka möbler jag måste gallra ut. Alla äro gamla och ärvda björk- och mahognymöbler.

Hurudana tapeter i stora rummet och hurudana gardiner? Jag har en bordduk till matbordet sydd på blått linne. Lampsärmarna terra. Tacksam.

Svar: Enligt planeringen ligga tre rum i fil. Det är rätt lång väg till vardagsrummet, varför det dock torde vara bäst bibehålla det lilla rummet som matsal. Detta inbjuder till ett runt matbord, 1,15 i diameter. Till vardagsrummets gråblå gobelin föreslås en varmt gråbrun tapet. En alltför stor anhopning av möbler är ju inte trevligt. Det är förresten ett fel som vidlader många hem som se alldeles överlastade ut med sina många överflödiga möbler och massorna av småsaker på ateniener och andra hyllor. Rensa ut all denna krimskrams som bara spelar roll av dammgömmare men far för övrigt varligt fram med att monstra ut gamla nedärvda möbler. De ha ett minnesvärde som är oersättligt förutom det att dessa gamla möbler äro solida och omsorgsfulla i tillverkningen.

FRÅGOR OCH SVAR!

Anteckning.

Fråga: Beder vördsamt om någon sakkunnig person godhetsfullt ville besvara denna fråga:

Vartill tjänar anteckning till nattvardsgång inom statskyrkan? Är det en oavvislig skyldighet, eller kan man ej få ha sin fria vilja därvidlag? Mig synes bruket föräldrat och onödigt, ty det blir ju endast en formalitet.

Tacksam för svar, som nog kommer att intressera många.

Svar: Sedan 1918 är anteckning till nattvardsgång ej nödvändig.

Barnbibliotek.

Fråga: Har någon diskussion nyligen förts i pressen om barnbibliotek? Om så har varit fallet, vore jag tacksam få upplysning om i vilka tidningar och nummer av dem diskussionen har förts.

Intresserad.

Svar: Biblioteksinspektören Jörgen Bancke från Köpenhamn höll i höstas ett föredrag i Pedagogiska Sällskapet om Skolungdomen och böckerna, åtföljt av diskussion. Detta stod recenserat i Dagens Nyheter av den 28 oktober.

Ost och kex.

Fråga: Kan man servera ost och kex vid en middag även om man serverar frukt och skall i så fall osten serveras efter desserten och frukten sist eller tvärtom?

Svar: Ost och kex serveras vanligen före frukten.

Smoking.

Fråga: Kan vit rosett möjligen vid något tillfälle bäras till smoking? Etikett.

Svar: Till smoking bäres alltid svart halsduk.

Téfärgade gardiner.

Fråga: Kan Idun, som vet allt, möjligen upplysa mig om hur man skall förfara för att få två luftvita salongsgardiner téfärgade? Är té bästa färgmedlet och hur mycket behövs det i så fall? Mycket tacksam för detaljerat svar vore Oerfaren.

Svar: Sedan gardinerna äro tvättade och sköljda, har man starkt té i beredskap, som man håller i ett nytt sköljvatten. För att pröva färgen doppar man en spetsbit däri och späder eller häller i mera té, tills man får den önskade färgen.

Skolkökslärarinna.

Fråga: Vad fordras för att taga skolkökslärarinneexamen? Har endast genomgått folkskola, men genomgått kurser i såväl hushållsskola som restaurant, och i års praktik.

Mina lärarinnor ha ansett mig vara lämplig till dyligt, och jag är mycket intresserad av det samma. Fordras examen för att få dylig plats.

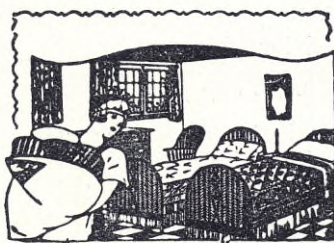
Var utbildas skolkökslärarinnor? Hur lång är kursen, vad blir kostnaderna?

Framåtsträvande 27.

Svar: Skolkökslärarinnor utbildas vid Statens skolköksseminarium, Riddargatan 10, Stockholm; vid Ateneums skolköksseminarium, Sveavägen 48, Stockholm, vid Göteborgs skolköksseminarium, Molingatan 3, Göteborg, samt vid Fackskolan för huslig

ekonomi, Uppsala. Inträdesfordringarna äro avgångsbetyg från högre flickskola med normal-skolekompetens eller realskoleexamen eller motsvarande utbildning, genomgången husmodersskola eller annan praktik i husligt arbete samt lämplighet för lärarinnekallet.

Vid statens seminarium är utbildningen avgiftsfri. Utbildningstiden är 3 å 4 terminer och kursavgiften varierande vid olika seminarier. Lägst 200 kr. (Göteborg). Vid de andra nämnda skolorna 600 och 565 kr.

SOM MAN BÄDDAR
FÅR MAN LIGGA

SÄNGKLÄDERNA

iro de enda sängkläder, som uteslutande stoppas med material, som undergått en modern maskinell rening o. desinficering. De äro de idealiska sängkläderna.

J. Svensson & Bourghardt

Täckfabrik, Tagelspinneri, Fjäderrenseri.
GÖTEBORG.

Grundad 1881.

Erhållas i varje välsorterad sängklädersaffär.

Rätt nummer

har man verkligen fått, om man fått »4711». Ingen har någonsin ångrat valet av »4711», vars friska doft, behagliga arom och svalkande inverkan är absolut oersättlig.

Flaskor i vanlig form, fick- och handväskeformat

Kr. 4: 75, 3: 25, 2: 50, 2: —, 1: 25 och 1: —.

4711 Eau de Cologne

Hemmets rosenträdgård.

Hur den skall skötas.

"Och rosor i ett sprucket krus, är ändå alltid rosor."

Men vad om rosor nu mitt i denna vinterkyla undras. Jo, det är tid att börja driva dem nu så att de fram i mars månad stå i knopp och sedan glädja oss med härligt doftande blommor.

Rosor förvaras under vintern i en kallare helst, men har man ej detta, så får en frostfri mörk garderob eller vedlår göra samma tjänst. Under vilotiden vattnas de blott så mycket, att de hållas vid liv.

Redan i februari tagas de fram beskäras och omplanteras. De beskäras ganska kraftigt, ty härigenom blir formen vackrare och skotten kraftigare, där knopparna skola komma fram.

För omplanteringen anskaffas lämplig jord från trädgårdsmästare eller ock lämnas plantorna i hans vård för omsättning och beskärning. Man har då det lugna medvetandet, att det blivit fackligt gjort.

Men om all sparsamhet bör iakttagas så gör man det själv och då går det till sålunda: Växten knackas försiktigt ur den gamla krukans och är man riktigt noga, rengöres krukans; en del av den gamla jorden borttages från växten, men ej så mycket, att rötterna bli blottade. En bit av en gammal burk lägges över dräneringshållet i botten på burken och så påfyller jord, plantan nersättes mitt i burken och jord lägges runt omkring. För att jorden skall falla väl omkring rötterna, användes en pinne att köra ner jorden runt omkring plantan med. Är burken för liten, måste den förstås bytas ut mot en större, dock ej för stor. Plantan genomvattnas och ställes i full dager,

där den får stå ett par dagar och ta igen sig, sedan flyttas den till ett soligt fönster och här slå snart kraftiga skott ut, där knoppar snart bli synliga, som dag från dag utvecklar sig tills en stor doftande ros, fyller rummet med sin välukt och tjuvar ögat med sin skönhet.

M—e.

En historia från fåbovallen.

Sverker Falk skulle tillbringa en del av sin semester i Norrland. Från början var det meningen att Karin, hustrun skulle följa med, men hur det var drog hon sig för strapatserna, och så kom Sverker att resa ensam. En liten skogsby i Jämtland utsåg han till högkvarter, därifrån skulle han företaga vandringar.

Så kom han en dag på strövtåg mot fjällen till en fåbovall. Han stannade och såg sig omkring. Runt horisonten blånade fjällen, närmare böljade skogarnas mörka hav, sjöar glittrade i solen och genom dalen flöt en älv som ett silverband. Då han vände sig om stod en flicka i den öppna stugudörren. Han mötte hennes blick, den var skimrande och fuktig, mörk och outgrundlig som tjärnen i skogsdunklet en stilla sommarnatt. Så försvann hon in i stugan på sina bara fötter. Han följde efter. Han hade gått långt och kände sig törstig. Hon hämtade mjölk åt honom, och medan han drack fick han veta att hon hette Barbro och var butös, ensam butös där på vallen.

— Det var minnsann dukigt. En stund senare låg han ute på vallen; såg ulliga moln segla fram över himlen och lydde till hur Barbro gick och pysslade kring stugan. Han tog reda på att den andra stugan på vallen ägdes av Per Larsson nere i byn och att den stod tom för sommaren. Fram mot aftonen gick han, men nästa dag kom han åter med packning.

— Jag har fått lov av Per Larsson att bo i hans stuga en vecka. Du har väl ingenting emot det, Barbro, jag tänker inte bli dig till besvär.

— Nej, det blir du nog inte, jag har ju mitt att sköta och du har väl ditt, svarade hon.

På kvällen gingo de ut till en öppen plats, och sågo hur solskivan sjönk bortom de norska gränsfjällen. Ett par slingor av hennes hår hade fallit ned på den bruna halsen. Hennes gestalt var rank och spänstig och det fanns något sällsamt mjukt över henne. Hon ägde någonting så lugnande och rogivande i sitt väsen. Hon hörde samman med vildmarken här uppe, var ett med den, tänkte han. Då vände hon sig om och log.

— Nu har solen gått in i Norge och vi skall gå hem till vallen, sade hon. Det gör ingenting, nu är du min sol, tänkte han, men det sade han inte till henne.

Dagarna gingo. Han levde i en värld helt olika den han kände förut. Drivorna smälte på fjällen, dagar och skuggor växlade, det var ett underbart färgspegl. Han strövade omkring och gjorde dagligen nya upptäckter. Där emellan hjälpte han Barbro med ett och annat, högg ved, bar vatten, drog separatorn och smörkärnan. Regniga kvällar sutto de vid den stora öppna spisen i hennes stuga, där den blankskurade ostkitteln alltid puttrade. Då turade de om att berättas.

Så en kväll sade Barbro: Nu skall du berätta mig om din hustru.

— Min hustru, sade han dröjande och såg in i elden. Orden kommo som ur ett avlägset fjär-

ran, lika långt borta från henne kände han sig själv i det ögonblicket, inte bara med sin varelse utan även med sin själ. Hon fick veta att de vuxit upp tillsammans, det hade varit vänskap sedan långt tillbaka mellan hennes och hans familjer. Så hade det tidigt bestämts att de skulle bli man och hustru.

— Hela mitt liv har förresten bara varit arbete. Jag satt över mina böcker och det gällde blott för mig att bli färdig så fort som möjligt. Jag har aldrig haft tid att ägna mig åt nöjen och kamrater, hon är egentligen den enda flicka jag riktigt känt.

— Då känner väl även hon dig riktigt?

— Javisst, visst gör hon det.
— Förstår hon dig också?
— Förstår, förstår, det vill jag hoppas att hon gör. Hon är praktig, god och snäll.

Han kände sig som en försvarsadvokat som snubblade och fumlade och inte visste vilka argument han skulle komma med för att försvara sin klient. Han var glad när Barbro frågade om hon var vacker.

— Se här, vad tycker du själv, sade han och tog upp ett porträtt.

Barbro betraktade kortet mycket noga.

— Jo, hon är vacker. Vad jag önskar, att hon kunde förstå dig riktigt Sverker!

Tidigt nästa morgon gick han ut i skogen, som en flykting rädd för upptäckt. Han gick och gick, förbi fjällbjörksregionen, upp på kalfjället, över fjällheden, först när han var ute på en stor gungande myr, kom han att tänka på var han befann sig. Varför har jag gått ut på myren, tänkte han och ögonblicket därpå, det kan vara detsamma var jag går nu, min själ är som på gungfly i alla fall.

Först i kvällningen kom han till vallen igen. Efter aftonmåltiden som de äto gemensamt, sade Barbro, i det hon räckte honom ett brev: Du måste resa hem i morgon, Karin väntar dig.

— Varför tror du det, är du så säker på att brevet är från henne? sade han hastigt.

— Jag vet det, har känt att det skulle komma.

— Har du väntat det?
— Nej, men jag har fruktat, åh du vet inte hur rädd jag varit därför de sista dagarna.

Han kände sig likt en som fått sin dom. Brevet stoppade han i fickan, gick in i skogen, bort till bäcken. Där satte han sig, tände pipan, det lugnar alltid, tänkte han. Sedan läste han brevet.

Det var naturligtvis som Barbro sagt, Karin väntade honom.

Så gick han tillbaka in i Barbro's stuga, slog sig ned bredvid henne framför elden.

— Det är som jag levat ett skenliv innan jag kom hit, som jag gått med ögonen slutna, det är först här jag blivit seende. Jag kan inte resa härifrån!

— Du måste.

— Det är du som öppnat mina ögon, jag kan inte skiljas från dig.

— Du måste, kom det från henne obehagligt, plikten kallar dig.

— Plikten, nämn inte det förhatliga ordet. Under hela mitt liv har jag känt mig som jagad av plikten, känt den som ett svärd över mitt huvud. Den har varit nära att ta mitt liv, men du har räddat mig. Jag kan inte gå bort från dig, du är solen som väckt mig till liv.

— Jag! Intet, intet är jag, men du har gjort var dag till en fest för mig, jag skall alltid tacka och välsigna dig.

Han tog hennes huvud mellan sina händer och kysste henne. Då han åter såg på henne satt hon tyst, men utför hennes kinder strömmade tårar.

— Följ mig, Barbro, och hela vårt liv skall bli en fest.

— Nej, det kan jag inte, jo i tankarna skall jag följa dig, vara hos dig ständigt.

Så skildes de följande morgon. Hon gick med boskapen i vall, han axlade sin ryggsäck och vände sina steg mot bygden.

Nästa dag var han hemma i storstaden igen.

— Vad du ser kry ut och så brun du blivit, sade Karin då de sutto vid frukostbordet.

— Ja, vet du, Karin, Norrland är underbart, först däruppe kom jag underfund om vad det är att leva.

— Jag förstår dig inte, sade hon skrattande.

Han ryckte till.

— Vad är det du säger?

— Nej, vet du, jag förstår dig verkligen inte, du är så överdriven, fortfor hon och skrattade igen.

Han svarade inte, satt bara och stirrade på henne.

— Varför tittar du så på mig, det är som om du såg mig för första gången.

Då slog han ned sin blick.

— Ja, sade han tankfullt, kanske är det första gången jag ser dig.

Han skrev till Barbro, men fick intet svar.

— Två år senare reste han upp till Jämtland för att åka skidor under påsken. Hans första besök så fort han kom fram gällde Barbro. Ute på gården där hon bodde mötte han hennes far.

Barbro, nej, hon var ända vid Stilla havets kust i en stad som hette Seattle. Jo, hon hade rest dit sista sommaren med en moster som var hemma på besök, men han var välkommen in ändå.

— Tack inte i dag, en annan dag kanske.

Först tänkte han vända samma

dag, men vad skulle Karin säga då. Han fortsatte ett par stationer längre upp, där stannade han över helgen.

Tre år senare hade han fått ett stipendium och nu var han på studieresa i Amerika. Det var kvällen före avresan från Seattle. Svenska klubben hade ordnat med en fest för honom. En och annan försenad deltagare kom fram och hälsade honom välkommen. Han stod och såg ut över havet, kände sig trött på alla dessa människor och på festligheterna som avlöst varandra under de sista veckorna.

— Mr och fru Swanson, föreställde värden. Sverker vände sig om likgiltigt.

— Goddag, Sverker, tänk att du är här. Så roligt att jag fick träffa dig. Här är min man. Jag har berättat för honom att vi råkats hemma, sade hon med samma värme i rösten som förr.

Som han längtat efter Barbro, som han väntat att hon skulle uppenbara sig. Det var ju strängt taget för henne han rest genom en hel kontinent och likväl stod han nu bestört som inför ett under. Hon räddade situationen genom att taga upp ett samtal.

Under supén fick Sverker gott tillfälle att betrakta Barbro. Hon var alltjämt lika betagande. Hennes blick, leende och flickaktiga gestalt var densamma, det fanns ingenting affekterat, ingenting överdrivet hos henne, allt var väl avvägt och dock graciöst.

Efter supén vidtog dansen. Under en dans gingo Barbro och Sverker ut i trädgården.

— Sägg mig, hur du har det, Barbro, jag vill så gärna veta det.

— Jo, jag har det bra.

— Och hurdan är din man?

— Han är — praktig, god och snäll.

Sverker kände igen sina egna ord och upprepade hennes som ett eko: Förstår han dig också?

— Tja, det som jag ger honom att förstå.

— Jag tror du talar i gåtor!

— Inte svårare än du kan lösa.

— Du skall också få en gåta att lösa. Vem är mig ständigt nära, oupplösligt fästad vid min själ och likväl oupphinnligt och oändligt långt borta.

Hon stod tyst, därpå sade hon sakta: Din Fylgia!

— Så är du min Fylgia, du kära, välsignade barn!

De återvände till balsalen, musiken och sorlet omgävo dem åter. Då hejdade hon honom ett ögonblick på trappan: Sverker, sade hon, *evigt ejes kun det tabte*, glöm inte det.

I detsamma kom någon som bjöd henne upp till dans och hon försvann i salen.

Birgit Magnusdotter Hedström.

Lille bror.

En verklighetsbildning från det röda upproret i Finland.

En ensam man vandrar med runga, taktfasta steg på den snöbetäckta landsvägen. Natten vilar mörk och nästan hotfull omkring honom; endast en blek mänskara kastar ett svagt skimmer över bondgården uppe på backkrönet. Mannen ser med längtansfulla blickar dit upp; han är trött och frusen, och geväret tynger på hans axel. Han vet att hans vaktid först går ut efter ett par timmar. Hur skall han få timmarna att gå!

Ett sakta gnisslande ljud avbryter tystnaden. Mannen rycker till. En halvt undertryckt svordom glider över hans läppar. Nu har någon åter lämnat grinden öppen. Med snabba steg skyndar han upp för sluttningen och stänger grinden med en smäll. Stödande sig mot grindstolpen tager han fram en pipa, som han långsamt tänder. Han ser spörjande omkring sig. Som ett dok av svarta skuggor har natten brett sig över den ändlösa sovande slätten. Mannen känner sig plöts-

Märkena efter lutfiskens angrepp på matsilvret borttagas bäst med

Parnängens Silverpolértvål

En svensk produkt, bättre och billigare än utländsk.

Det finnes blott ett

matlagningsfett, vilket är lika användbart för stekning som för bakning, för flottyrkokning som för tillredning av sallad och såser: Reymersholms Kronolja. Det finnes intet matlagningsfett, som är så hållbart och i förhållande till sin fetthalt så billigt som REYMERSHOLMS KRONOLJA

Reymersholms Gamla Industri Aktiebolag, Helsingborg.

Oatine

ERFARNA DAMER KÄNNA HEMLIGHETEN MED ANSIKTSVARDEN, nämligen dagligt bruk av OATINE, — lätt massage eller ingnidning och avtorkning, och huden blir klarare, ty PORERNA rensas från smuts. Lagg märke till, huru OATINE stimulerar huden och gör den mjuk, så att den håller sig smidig och vacker. OATINE är en daglig beskyddare för sol, vind och köld och är därför oundgänglig. Begär uttryckligen OATINE, "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk à Kr. 2:50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

Oatine SNOW

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar à Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm.

Nederlag i Malmö.

SVENSKA HEM I SAMVERKAN

För att åstadkomma bättre förhållanden inom handeln sammansluta sig konsumenterna som bekant numera i allt större utsträckning i kooperativa föreningar. För närvarande finns i vårt land 900 sådana föreningar, vilka samlat omkring 1¼ miljon av landets befolkning. Årligen försälja föreningarna till sina medlemmar varor för över 260 miljoner kronor.

Då man tar del av dessa imponerande siffror, frågar man sig ovillkorligen, vilka fördelar dessa organisationer kunna bringa sina medlemmar och allmänheten.

Först och främst har man då att peka på konsumtionsföreningarnas överskott. Dessa äro nämligen helt och hållet medlemmarnas egendom, vad konsumtionsföreningarna genom sin verksamhet spart in åt dem. Under de sista åren ha dessa besparingar uppgått till 10 à 11 miljoner om året.

Hur verkar Kooperationen på prisnivån?

Till detta kommer också att konsumtionsföreningarna ha en stor prisreglerande betydelse. Klart är, att där det finnes ett sådant företag blir det fullständigt omöjligt för de privata handelsmännen att genom gemensamma prislistor hålla prisnivån på en konstlad höjd. Konsumtionsföreningen skänker sålunda hela befolkningen inom det område, där den verkar, en synnerligen värdefull gåva: värn mot alla försök att på monopolistisk väg åstadkomma orimligt höga priser inom detaljhandeln.

Kvarnen Tre Kronor, Stockholm

De många konsumtionsföreningarna äro ett.

Varje konsumtionsförening är ett fullt självständigt företag. Det är befolkningen på platsen som själv styr företaget och ser till att det uteslutande tjänar dess gemensamma ekonomiska intressen. Samtliga konsumtionsföreningar i landet ha emellertid sammanslutit sig till en centralorganisation, *Koopera-*

tiva förbundet. Detta har främst till uppgift att direkt från producenterna inköpa de varor, som konsumtionsföreningarnas medlemmar behöva.

Den alltjämt fortgående förtrustinngen av vårt lands näringsliv har tvingat Kooperationen att grunda egna produktionsföretag. Ty mot trusternas maktställning har man endast haft ett botemedel: att starta företag, ägda av konsumenterna själva och uteslutande tjänande deras intressen.

Kooperativ industri.

Det första företag av denna typ som kom till i vårt land var Kooperativa förbundets margarinfabrik i Norrköping — den största margarinfabrik, som Sverige äger.

Kooperativ kvarndrift.

Detta företag har emellertid följts av flera. Kooperativa förbundet har nämligen inköpt tvenne av vårt lands modernaste storkvarnar, nämligen "Tre Kronor", belägen vid inloppet till Stockholm, och "Tre Lejon" vid Göteborg. På detta sätt får allmänheten möjlighet att själv kontrollera prissättningen på mjöl. Och i den mån Kooperationen vinner ökad ekonomisk styrka, har den för avsikt att gripa sig an med ny produktion, varhållt ett skadligt monopolvælde gör sig gällande. För närvarande är det som bekant galoschkartellen, vilken fått känna på svenska folkets förmåga att göra sig kvitt en orättfärdig prisbeskattnings.

Ett kooperativt folk.

På olika områden arbetar sålunda Kooperationen på att förbättra det svenska folkets ekonomi, och av de redan vunna resultaten kan man med full visshet sluta, att det arbetet har utsikt att krönas med stor framgång.

Kooperativa Förbundet.

ligt gripen av en underlig, beklämmande oro, och en nästan kvävande ensamhetskänsla bemäktigar sig honom. Hans tankar vandra bort till hemgården, till mor och syskonen. Männe de ännu voro vid liv! Ett bittert minne vaknar inom honom. Åke — lille bror — var kunde han vara! Ah, han minns den ännu så väl, alltför väl, den dagen, då . . .

Det var en kulan, kall vinterafton. En stor stockvedsbrasa kastade ett varmt, klargult skimmer över stugan. Far satt vid fönstret och bläddrade tankspritt i psalmboken, mor sysslade med kvällsvarden. "Var kan Åke dröja?" hördes mor upprepa gång efter gång. "Han har väl vikit in till Föreningshuset", svarade fars lugnande stämma. Men ingen trodde honom. Alla trycktes av samma dunkla aning. Föregående kväll hade Åke, på tal om de rödas vilda framfart, plötsligt stigit upp och hänfört talat om den stundande friheten och jämlikheten. Mor hade endast förvånat betraktat honom, men far, som aldrig hade långt till vrede, hade häftigt utropat att sådana dumheter aldrig finge uttalas i hans hus. Senare på kvällen kom ett bud, som bekräftade misstankarna. I sällskap med några andra ynglingar hade Åke begivit sig till Ker-vo, de rödas dåvarande tillhåll.

Slaget träffade tungt. Far gick icke lika rak i ryggen som förr, mor sjöng icke mera, medan hon arbetade. Åke, älsklingsbarnet var ju borta. Vårst blev det, då de röda inföllo i byn, mördande, härjande och plundrande. Far blev ett av de första blodsoffren för deras raseri. Mor, som redan hunnit bli hårdad i lidandet, tog denna nya olycka jämförelsevis lugnt. Rösterna endast darrade en smula, när hon vände sig till sin äldste son och sade: "Nu, Lars, är du husbonde på gården." Lars

kände ansvaret vila tungt på sig. Svårast blev det för honom, då han måste lämna allt, lämna gården, mor och syskonen, för att begiva sig ut till striden, där hans krafter bäst behövdes.

Hur tydligt ser han icke allt framför sig! Minnena tränga sig inpå honom, det ena efter det andra. Lägerlivet i Nickby, träffningarna vid Filpula och Lyly, Tammerfors' intagning — tavla efter tavla upprullar sig för hans ögon.

Vad livet ändå var underligt! Allt hade ju förgått nästan som en dröm. Nej, inte som en dröm — han tänker på alla de spår kriget kvarlämnat, de brända byarna, de likbestrodda fälten och de

plundrade gårdarna. Och far — och Åke!

Han känner, hur han plötsligt genomfars av en hättig våg av vrede. Vilka buro skulden till allt detta elände, alla dessa vedervärdigheter, som hemsökte landet? Dessa röda, blodtörstiga vilddjur — åh, han hade velat trampa på dem. Visste de alls, vad de ville, och förstodo de icke, att detta endast skulle leda till . . . Han avbryts plötsligt i sin tankegång. Han lyssnar . . . Knarrar icke snön där borta? Är det icke fotsteg han hör? Genomträngande mörkret med sina blickar ser han en mörk gestalt försiktigt smyga mellan buskarna vid vägkanten. Vem kan det vara? Ha! En röd

spion kanske! Instinktmässigt fattar han geväret. "Halt — vem där?" Intet svar. Gestalten har krupit ihop bakom en buske; nu smyger den med snabba steg över slätten tillbaka mot skogsbrynet. Ett skott ljuder i den djupa tystnaden. Gestalten sjunker ihop, slätten ligger åter ändlös, vit och ödslig . . .

Mannen vid grinden står ännu kvar med geväret höjt. Var det verkligen han, som sköt? Han känner sig nästan häpen. Men samtidigt erfar han en underbar lättnad, en lättnad, som han icke kan förklara men som nästan jublande genomfar honom. All vrede och förbittring, alla mörka, nattliga tankar äro liksom bort-

blåsta. Han drager djupt efter andan; den skarpa, friska nattkylan fyller hans sinne med spänstighet och mod. Med snabba steg ilar han nedför sluttningen. Blottande sitt huvud böjer han sig över den på drivan utsträckt gestalten. Några fina, vita månstrålar kasta ett svagt skimmer över ett blekt, utmärslat ansikte. Det var ju nästan ett barn. Staccars gosse, varför skulle han också vara så oförsiktig! Plötsligt rycker mannen till. Med en vettsskrämd blick betraktar han det smala, bleka ansiktet på drivan. Åke — Åke! Det var ju Åke, lille bror! Den starka skuldran hävs av våldsamma, tårlösa snyftningar. Död — död, ljuder det i hans öron. Lille bror, som alltid varit mors skötebarn, lille bror, som en gång skulle utträtta någonting stort i livet, lille bror, som talat så grant om frihet och jämlikhet — lille bror var död. Och han var lille brors . . . Han vågar icke tänka tanken till slut. Stönande gömmer han ansiktet i händerna. Allt, vad han tänkt ljusast och vackrast i livet, allt, vad han känt djupast och varmast, har gått lille bror. Och nu — nu var lille bror borta . . .

*

Det dagas. Månskaran bleknar allt mera, och stjärnorna slockna sakta bort. Allt i naturen är andakt och väntan. En svag rodnad i öster bådär den nya dagen, och morgonens första, drömmande skimmer faller långsamt över bygden. Snart kastar en blekröd sol sina kalla, matta strålar över den vita slätten. Borta vid skogsbrynet knäböjer en ensam man vid en gosses döda kropp. Varsamt stryker han gossens kinder, och hans bleka, darrande läppar viska sakta: "Lille bror . . ."

Marga Nygren.

**Där kommer
vår tidning!**

Mellersta Sveriges Jordbrukartidning

— utgivare: fil: dr Elon Wikmark —

är den största, billigaste och mest spridda lantmannatidskriften i Sverige. Den har prenumeranter på så gott som varje svensk poststation, alltifrån Söderslätt till översta Torne-dalen. Utkommer varje fredag i stort 14—16-sidigt format. Rikhaltig, illustrerad och lättläst fackmannatext samt dessutom veckans fullständiga noteringar jämte marknadsöversikter. Den omtyckta familjebilagan På Lediga stunder (stor, 8-sidig tidning) medföljer varje vecka. Pren:pris för bägge tidningarna tillsammans på posten: helår kr. 4:50, tre kvartal 3:60, halvår 2:50, kvartal 1:50. Annonspis 22 öre, textsidan 30 öre.

Synnerligen uppskattat annonsorgan.

Upplaga 21,000 ex.

Tre prosadikter.

Meditation.

Varför är jag här, Herre?
— Så frågade mitt hjärta —
Äta, dricka och njuta tingen
och ej annat önska är ju ej
värdigt en människa.
Men du fordrar så mycket, Herre
Din höga evighet kunna vi
stackars människor ej nå.
Jag fruktar, att du är för hög för
mig, Herre. Jag får försöka hålla
mig till det skapade, djur och
blommor och bliva som de och
vissna i naturens stora sköna rike.
Du är för hög för mig, Herre.
Men ändå, ändå längtar hjärtat...

Livets gåta.

Var äro de döda? Så frågade
mitt hjärta. De kära döda, var
äro de? Man talar om evigheten.
Den omgiver oss. Allt är evigt
men
en evig förvandling. Hur kan då
något bestå? Men ändå frågar
mitt stackars hjärta denna mörka
och sorgsna kväll: Var äro de
döda?

Förhöst.

Helgdag. Solen lyser och vinden
gått i sunnan. Himlen börjar bli så
kyligt klar och kall. En ny solig
nåde-
dag ligger framför mig. Jag går
och
gläds åt allt, åt blommor och in-
sekter
och solskenet. Då faller ett litet
gult
blad ned på min hatt. Jag tänker
leende: Hösten. — Hösten med
välsignad
ro, och långa härliga stjärnekväl-
lar.
Du vackra tid, då förgångligheter
klätt sig som skönast, innan allt
gått till vila i vinterns vita
svala kammare!

Fly till naturen!

Några ord med anledning av en
fråga.

Fly till naturen. "Invid natu-
rens hjärta vårt eget hjärta fin-
ner ro" — har en skald sagt. Lagg
inte ert lidandes detaljer inför
vänner och bekanta. De skola al-
drig i evighet förstå er om de inte
själva känt vad ett lidande vill
säga. Men fly till naturen. Den
är en stor läkare. Naturen är en
hälsokälla för både kropp och själ.
Och er oro skall efter hand sakta
glida bort, som de små molnen
glida bort från himlavalvet. Allt-
så: promenera dagligen i å 2, gär-
na 3 gånger om dagen, lugnt och
stilla. Gå inte med sänkt blick.
Lyft blicken. Se er omkring i natu-
ren. Låt ert sinne sakta fyllas av
allt det ni ser. Ni ser Gud i allt.
Lyft så ert sinne till Gud, så tages
oron ifrån er. Lugnet smyger in
i er själ. Ert hjärta finner ro.
Denna ro följer er. Det Ni sett i
naturens rike fyller och följer er.
Vila och frisk luft ger er kraf-
ter till att arbeta. Prata inte för
mycket. Men var ej njugg med
ett ord om ni kan hjälpa och
trösta någon. Ty alla ha vi våra
bördor, synliga eller osynliga.
Ebon.

För den gode blir allting till det bästa.

För den gode blir allting till det
bästa, hur det än ser ut. Därför
skola vi beflita oss om att vara
goda, så går det oss även bra.
Godhet alstrar lycka. Det är en
sådd, som aldrig sås förgäves.
Vi skola aldrig misströsta i li-
vet, bara vi äro goda. En god
människa är lugn och tålig, tar
med jämmod allt vad som hän-

NERVSTÄRKANDE ENERGIBILDANDE KRAFTGIVANDE

Såsom stärkande medel har

PHOSPHO-ENERGON

sedan länge stått i främsta ledet.
Phospho-Energon är framställt direkt
ur hjärn- och nervsubstans, är ingå-
ende kliniskt prövat och har av de
förnämsta in- och utländska läkare
givits de amplaste lovord.

Särskilt vid behandlingen av ner-
vositet o. nervösa svaghetstillstånd
har Phospho-Energon givit utomor-
dentligt gynnsamma resultat. Phospho-
Energon verkar icke "ögonblickligen
nervlugnande och rogivande" — för-
svagar och sliter därför ej nervsystemet
— utan det uppbygger under kurens
förlopp på ett naturligt sätt hela nerv-
systemet, stärker organismen och ger
åt överansträngda och försvagade
personer det tillskott av energi och
självförtroende, som är oundgängligen
nödvändigt för övervinnandet av ner-
vositet och därmed förknippade svag-
hetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås å alla
apotek
i burk. å 100 och 300 st.

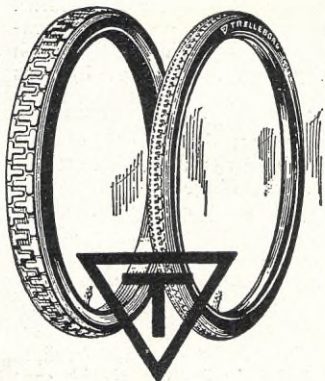
der. Ser ljuspunkter i allt. Gör
det bästa av allt. Tänker mera
på andra än på sig själv.

Godheten bryter udden av myc-
ket, ja, av allt. Godhet verkar

mera än makt. Godhet förlåter
och överser. Någon har sagt att
vreden är berättigad. Må vara
att den framspringer i hjärtat. Men
vreden får ej taga sig utlopp i

handling. Den måste behärskas,
såsom vore den ett vilt djur. Men
det är inte alla som kunna be-
härskas vreden. Ty därtill fordras
stor övervinnelse och mycken

Novemberkåsan 1926

TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS
AKTIEBOLAG
Stockholm TRELLEBORG Göteborg

Ovan citerade uttalande gjordes av en av Herr Sag-
ströms tävlingskamrater. Vid detta tillfälle användes
TRELLEBORGS CORD med T-NABBAR utan snöked-
jor. På T-nabbringar fullföljdes Novemberkåsan på ett
glänsande sätt av de kända tävlingsförarna Yngve Eric-
son, Edvin Sagström och Oscar Roos.

TRELLEBORGS MOTORRINGAR, svart slitbana och
svarta sidor, bevisade ånyo sin styrka och T-nabb-banans
överlägsna slirhindrande förmåga.

Bilden till vänster visar slitbanan på dimension
28x3", 27x3½" och 26x3" och bilden till höger slitba-
nan på dimension 26x2".

TRELLEBORGS CORDRINGAR

Erhållas hos bilringsförsäljare och velocipedreparatörer.

människokärlek. Men den gode
kan det. Dock inte alltid för den
gode är det så lätt. Men den gode
strävar efter att göra det. Och
när han så kan det, så "lyser hans
ansikte". Läs Selma Lagerlöfs
bok "Drottningar i Kongahälla"
och där särskilt berättelsen *As-
trid*. Det är en berättelse så utom-
ordentligt väl skriven. Det är ett
epos över godhetens makt. Det
lyser och strålar i varenda rad,
såsom det lyste och strålade över
den, varom det handlar, när han
övernann sin berättigade vrede
och lät godheten råda. Vi kunna
alla följa hans exempel, och strä-
va efter att bli goda. Ingen är
för stor och ingen för ringa att
göra det. Då bli vi lyckliga och
få makt att göra andra lyckliga.
Ebon.

Nyheter från Rolf. Ernst Rolfs
musikförlag har givit ut en hel
del av den populära revyskåde-
laren bästa slagnummer. Det är
åtskilliga av de bästa visorna, vi-
dare de båda orientaliska melo-
dierna Shanghai och Marocko
med sin fascinerande dansrytm
samt slutligen Prinsessan Astrids
Bröllopsvals en liten förtjusande
dedikation i text och musik av S.
S. Wilson och Helge Lindberg.

Kroppbyggnaden och karaktä-
ren. En undersökning av kropp-
konstitutionen och läran om tem-
peramenten av professor Ernst
Kretschmer. Föred av professor
Olof Kinberg. Natur och Kultur.
Kr. 8.

Tegnér lär en gång ha yttrat,
att det är två ting, som läkare och
präster icke bruka begripa: män-
niskans kropp och hennes själ.
Spydigheten har nog alltför ett
visst berättigande. Emellertid har
nu både den fysiologiska och den
psykologiska forskningen gjort
sådana framsteg att icke blott lä-
kare och präster utan envar, som
verkligen bemödar sig om att till-
ägna sig de uppnådda resultaten,
kan komma mycket långt i män-
niskokunskap. Föreliggande bok
är i detta avseende en av de mest
givande som någonsin publicerats.
Det är första gången, som det
annars urgamla problemet om
sambandet mellan människans psy-
kiska och kroppsliga habitus be-
handlas från modern naturveten-
skaplig ståndpunkt. Prof. Kretsch-
mer, som haft ett betydande un-
dersökningsmaterial till sitt för-
fogande, har genom sin berömda
bok redan satt djupa spår i sam-
tiden, ej blott inom psykiatrien
utan kanske lika mycket inom psy-
kologien och litteraturhistorien på
grund av den mångfald nya syn-
punkter på andens arbetare, som
den lämnar.

Särskilt den senare delen av bo-
ken, den om temperamenten, där
författaren behandlar de olika ka-
rakterstyperna med utnyttjande
icke blott av det material, som
stått till hans förfogande som psy-
kiatriker utan av historiens och lit-
teraturens stora persongalleri är
en lika underhållande som givan-
de läsning. Ingen bildad eller
bildningsintresserad bör gå förbi
"Kroppbyggnaden och karaktä-
ren".

Mediceernas guldålder av Sel-
wyn Brinton. Wahlström och
Widstrand. 10 kr. Mediceernas
stolta släkt och de lysande insatser
den gjort i kulturen är väl värt
sin egen volym, allrahelst då skil-
dringen koncentrerar sig omkring
Lorenzo de Medici, den praktäl-
skande representanten för renäs-
sansens litteratur, konst, veten-
skap och statskonst. Ett rikligt
antal fint utförda bilder som pry-
da boken, visa prov på de kon-
stens pärlor som genom Medi-

Holeproof Strumpor

Detta varumärke på varje ask.

Vackra strumpor av ovanligt lång varaktighet

FÖR de kvinnor, som fråga efter sista modet och som också sätta värde på den ekonomi, som ligger i lång varaktighet, ha "HOLEPROOF" Strumpor en alldeles särskild betydelse.

Förutom att de äro vackra, så äro "HOLEPROOF" Strumpor ovanligt tillförlitliga i fråga om lång varaktighet. Tärna och hålarna, varest hål ofta förekomma på vanliga strumpor, äro extra förstärkta i "HOLEPROOF" Strumpor (Detta är någonting uteslutande för Holeproof).

Kända för sin ovanligt långa varaktighet och moderata priser, representera "HOLEPROOF" Strumpor en dubbel ekonomi.

Se efter "Holeproof" firmamärket på det nästa par strumpor, som ni köper. Säljas i alla välsorterade affärer.

Representanter:
Sverige: RUD. DEGERMARK, Kungsgt. 70 Stockholm
För Göteborg: ARTHUR O. HASLING, Sankt Eriks Torg 2
Holeproof Hosiery Co., Milwaukee, Wis., U. S. A.
52 års erfarenhet i strumptillverkning.

4

PROTOS Dammsugare

PROTOS med sin nya dammsugningsprincip bibehåller sin sugförmåga under hela sugtiden och är marknadens enda dammsugare med dubbel dammsugning.

PROTOS erhöill högsta utmärkelse vid nyligen anordnad internationell tävlan.

PROTOS kostar endast 170:— kronor och säljes även på förmåliga avbetalningsvillkor.

Tillhandahålles hos välsorterade elektriska affärer.

ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
SIEMENS-SCHUCKERT

ceernas förmedling bragts till världen och texten skildrar livligt och underhållande förhållandena i Mediceernas och renässanskulturens centrum Florens.

Svenska forskningsfärder är det gemensamma namnet på tre volymer som till ett pris av 3:75 vardera, inbundna, utkommit på Ahlén & Åkerlunds förlag. De tre böckerna äro Snöfjällets indianer av Gustaf Bolinder, Afrikanska strövtåg av G. Lindblom och Indianliv av Erland Norden-skiöld, samtliga försedda med ett stort antal väl utförda illustrationer. Det är visserligen inga nya resor som skildras — priset vore i så fall ett helt annat — men för den stora publiken är det nog idel okända trakter som framställas och idén att popularisera svenska forskningsfärder är uppmuntransvärd.

Om fisk. Av fiskerikonsulent Klas Ahlmér och fru Oda Berg. Bristen på en populär handbok om fisk har i dagarna fyllts genom ett arbete, som utkommit under ledning av fiskerikonsulent K. Ahlmér och fru Oda Berg. Inom den jämförelsevis lilla marginalen av cirka 150 sidor ha sammanförts en mängd praktiska och instruktiva anvisningar för fisket, dess rätta bedrivande och ändamålsenliga tillgodogörande med en hel del recept och beskrivningar på olika slags fiskberedningar, såsom saltning, gravning, rökning, kryddning, torkning, jämte olika slags inläggningar lämpliga för förädling av våra olika fisksorter.

Fru Oda Berg ger råd och upplysningar om fiskens betydelse som näringsvärde för hushåll samt om fiskens inköp, ränsning och tillagning och skriver om husmodrarnas bokföring och föreningsrörelse m. fl. nyttiga saker.

Flera illustrationer förekomma, varjämte märkes en försättsplansch i flerfärgstryck. Pris kr. 1:50.

Seglarminnen av Sven Grenander. Ahlén & Åkerlund. 6:50. En frisk och hurtig skildring av seglatser hit och dit i våra farvatten och även grannländernas. Somligt tyckes mera lämpat för en intim vänskapskrets men en hel del är av den natur att kunna läsas och njutas av dem som idka och uppskatta seglingens lockande friluftsliv.

Ett storpolitiskt brottmålsproblem i romanform. Jakob Wassermann, här känd och beundrad genom sina lika storslagna som gripande romaner "Christian Wahnschaffe" och "Gäsgubben", har i en på Svenska Andelsförlaget utkommen ny bok, Caspar Hausers roman, behandlat ett av förra århundradets mest uppseendeväckande och diskuterade brottmålsproblem. Det är den i dagarna genom upptäckten av nya dokument återigen högaktuell vordna frågan om den Badensiska arvtagarens plötsliga död och sedermera förmodade återuppståndelse i Caspar Hausers gestalt i början av 1820-talet som skildras. Wassermanns roman är spännande som en detektivberättelse, och förf. ger en tolkning av hjältens personlighet, som erbjudit ett särskilt intresseväckande studium, på grund av att denne tillbragt hela sitt liv intill sitt 17:de år i ett underjordiskt fängelse.

Moloch av Erik Lindorm har utkommit i bokform på Bonniers förlag. Pris 3:75.

Blad ur min levnadsbok av E. Melander J. A. Lindblads förlag. 9 kr. Det berättas en gång att då amiral Puke en gång besökte Stockholm hade Karl XIII sagt till honom: "hör du Puke, dom säger, att ni stjälar där nere i Karlskrona".

"Ja det gör vi visst Ers Majestät", svarade den gamle sjöhjälten, "vi stjälar allihop och jag stjälar med, och vi komma att

Äkta Viking

Silver, från 45 Kr. guldhanter hos Uhrmakare.

En ny typ, men av gammal ädel smak är Rulles

likörextrakter

Extra Bouquet

a kr. 150 pr flaska

Tillverkas i elva olika sorter

A.B. Rulles Stockholm 3.

Universalverktyg av stål, härdat

N:o 560

Hammare, yxa, hovtång, rörtång, trådväbitare, koffot, skuvmejsel kombinerade; av nytta för hushållet, lantbruket, automobilerna, motorbåten etc.

Pris pr styck för 25 cm. längd Kr. 4:25

33 5:25

Finnes till salu hos järnhandlare samt hos fabrikanten:

BERGS BOLAG, ESKILSTUNA.

Huru barnets start i livet

skall bli, — det beror på Dig. Har Du valt det rätta näringsmedlet "Mellin's Food", kan Du känna Dig trygg, ty Mellin's Food, som är den bästa möjliga ersättning för modersmjölken, grundlägger hälsa och krafter.

Mellin's Food

Den föda, som ger krafter. Förordas av läkare. Pris kr 2:75 pr burk.

Mellin's Food Biscuits rek. vid övergången till fast föda samt för svaga personer av alla åldrar. Pris Kr. 2:75 pr ask. Finnes på apoteken och i Drogeri-affärerna. Provs och broschyrer gratis fr. Mellin's Food Depot Malmö.

GIFT

Et utan att först ha besökt aldrig! LJUNGGRENS Möbelaffärer

Femtio möblemang utställda. 15 Malmskillnadsg. 15, Stockholm.

Flyglar - Pianinon

**Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberg & Gloss**

Billigaste priser och bästa avb.-villkor
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping.

"MATTE REAL"

**BRASILIANSKT
HÄLSOTÉ**

(Herva eller
Yerba, Sydame-
rikanarnes Na-
tionaldryck).

Bästa kända stimuleringsmedel
utan skadliga biverkningar. Regle-
rar magsaftsvärdningen. Under-
lättar njurarnas funktion. Är
blodrennande. Bringar jämnvikt.
Befordrar sömnen. Höjer arbets-
förmågan.

Drick "MATTE REAL" varje
dag.

I originalförpackningar om ½ kg.
å Kr. 6:—, 4 paket portofritt.

HANDELSFIRMAN BRASIL
Skåneg. 31 Göteborg Tel. 61575

Sänd mot postförskott pkt
"Matte Real"

Idun

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14 - STOCKHOLM.
Tel. 7576, N. 18336.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Bo-
utredningar och testamenten. Även
skriftliga förfrågningar.

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

RÄTTA ORGANET

FÖR LÖNANDE ANNONSERING
ÄR DEN VIDT SPRIDDA DAGLIGA
MORGONTIDNINGEN

stjäla ända till dess vi få lön så
vi kunna leva."

Det är överste Melander som
berättar. Man vet att överstens
starkare religiositet inte hindrar
honom att emellanåt krydda sin
skildring med något inpass. Det
finns gott om det i denna bok där
en hel del intressanta personligheter
passera revy, däribland prins
Bernadotte med vilken Melander i
början av seklet företog en resa
till Norrland. I Tornedalen träf-
fades man en gammal inbyggare
vid namn Lundholm som passade
på att be prinsen om ett råd. Han
täck ibland besök av troende brö-
der som både honom ge dem en
smula tröst ur Skriften. Och det
gjorde Lundholm. Nu ville han
fråga nådig prinsen om det var
skrymteri att predika för bröder-
na fastän Lundholm själv var en
sådan stackare.

Vi sutto just, berättar Melander,
och åto smörgås och prinsen sva-
rade: "Om Lundholm har gott
smör att bjuda på så blir väl inte
smöret sämre, även om Lund-
holm själv inte skulle vara så
bra."

Gubben hade fått svar på sin
fråga. Tyst gick han ut i rum-
met bredvid, men jag såg, säger
Melander, hur han länge där tor-
kade ögonen.

Från denna färd i vårt lands
nordligaste nejder bevarar för-
fattaren minnet av lappbarnens
svensk-finska lektioner. Han gru-
var sig över deras läsebok med
dess underliga svenska. Vad sägs
t. ex. om en sats sådan som den-
na vilken för sin dumhets skull
outplånligt fastnade i minnet:
"När denne store man skall hava
dött skola vi begrava honom."
Vilken svenska! Och hur löf-
tesrikt sedan för den store mannen
— om man tänker på innehållet.

J. L. Whitechurch. "Kyrkoher-
dens nya kläder". J. A. Lind-
blads förlag. Författaren till den
i kyrkliga kretsar rätt uppmärk-
sammade boken "Kyrkoherdens
nya kläder", kommer i år med
en lyckad fortsättning i sam-
ma ämne. Han går till rätta med
engelska kyrkans trängsinthet och
fördomar. Dess högre funktionä-
rer skildras bundna i formalism
och slentrian och i saknad av so-
cial ansvars känsla. På sina ferie-
resor på kontinenten uppträda de
i prästdräkt och lära på så sätt
aldrig riktigt känna verkligheten.
Den unge kaniken Smith har varit
utsatt för missödet att på ett ho-
tell i Schweiz få sin ämbetsdräkt
bortbytt mot civila kläder. I bör-
jan motvilligt finner han sig snart
bra i att behandlas som lekman
och åker t. o. m. bobsleigh i S:t
Moritz.

Men i den lilla stiftsstad där
han sedan skall tjänstgöra, antar
skvallret om denna lilla episod gi-
gantiska former och hotar att i
förening med hans moraliska mod
att våga opponera sig mot dom-
prosten att ödelägga hela hans
bana. Till sist uppdragas rätta
sammanhanget, kaniken återfår
samballets aktning och sympatier.
Läsarens hade han redan förut.

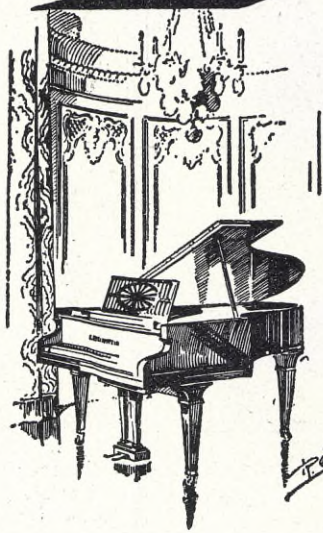
Skildringen är trots bokens
tendens och satiriska ton älskvärd
och underhållande, intrigen väl
spunnen och dialogerna livliga och
naturliga.

Hemfolk och Orosmän av Sven
Henning. Framtidens förlag. Kr.
3: 50.

Sven Henning, vår unge folk-
livsskildrare, som med *Gesällen*
han vandrar . . . och *Amerika-*
fararna redan skaffat sig ett
namn, har här presenterat sin
tredje bok, ett tjugotal spännande
berättelser, givna med talang och
hjärtevarm humor.

Lisbeth på Jarnfjäll, Johan
Falkbergets berömda roman, har
utsänts från Framtidens förlag i
ny översättning. Pris 4 kr.

Bechsteins Flyglar

*Aug. Hoffmanns
Pianomagasin
Malmskillnadsg.
25 B.*

*Jag anser de Bechsteinska instrumenten
som de skönaste och känsligaste instrument
i världen.*

Richard Strauss.

Börja det nya året

med **Reporia Svavel-Tjärtvål**. Denna väl-
kända toalett-tvål var förvisso en daglig gäst i
hemmet under det år som gått; den vill under nya
året skänka samma oersättliga vård åt Eder hud
och hy.

Reporia-tvålen tillverkas under kontroll av prof.
L. Ramberg, Upsala, och säljes överallt å 1 kr.
Extra storlek (för badet) kr. 1: 50.

Undvik alla
efteråpningar.

ELFSTRÖMS TEKN. FABRIK,
GEFLE.

Vintervädret och hyn

Snöyra, blåst och kyla samverka till hudens för-
därv, om man ingenting gör för att skydda den.

Det är viktigt att på vintern lägga sig särskilt
vinn om hyns vårdande, sedan en lång period av
milt väder gjort den dubbelt ömtålig.

Använd för ansikte och händer på kvällen

Syster Ellas Salva (Hudcrème)

vilken både grundligt rengör hudporerna och samtidigt till-
för huden ett verkligt näringsämne, vilket förnygrar och
förskönar, samtidigt som det skyddar mot vårt växlande
klimats skadliga inflytelser på hyn.

För bibehållande av en vacker hy och mjuka, vita händer
är Syster Ellas hudcrème lika oumbärlig som en god toalettvål.
Detta är en sanning som tusentals regelbundna för-
brukare kommit till insikt om.

Om dagen då man behöver en nära nog ögonblickligt
torkande hudcrème bör man använda

Syster Ellas Dag-crème

Dessa två crèmeer göra underverk.

Övertyga Er själv genom att redan i dag i närmaste affär
köpa en burk eller tub Syster Ellas hudcrème och dagcrème.

Pris pr burk 2 kr., pr tub 90 öre.

Tillverkare:

FABRIKS A.-B. ELLAS
STOCKHOLM

Ensamförsäljare för Finland: O/Y Tekka A.-B., Riihimäki.

Vad är Ni skyldig

Er själv först och främst? Jo, att bevara och värda de gåvor, Ni av naturen
blivit utrustad med. Nästan alla människor ha ursprungligen begåvats med
vackert, yppigt hår. Om detta sedan mister sin skönhet och blir glanslöst,
tovigt eller i förtid förtunnat, är orsaken här till att söka i bristfällig vård.
Det första villkoret för rationell och verksam vård av håret är regelbundna
champoneringar med

SYSTER ELLAS CHAMPONERINGSPULVER

som upplöser och avlägsnar ur håret alla föroreningar, renar hårbotten och
gör håret vågigt och luftigt samt framkallar det för varje hår karakteristiska,
skiftande färgnyanserna och glansdagarna.

Ni skall snart märka och glädjas över Edert hårs förändrade utseende, om
Ni bestämmer Er för att en viss dag varje vecka champonera det med

SYSTER ELLAS CHAMPONERINGSPULVER

Ett livsöde av S. Mannerheim. Almqvist & Wiksells förlag. Pris kr. 2:50. Friherrinnan Sophie Mannerheim, en syster till "den vite generalen" och själv vida be-
kant för sitt välsignelsebringande arbete som sjuksköterska, skildrar i denna lilla bok en ung mans liv, som under nästan hela sitt liv var fjättrad vid sjukbädden. Boken är en gripande hyllning till sjuksköterskans ädla värv.

Bibliska sanningar av Nanny Lagergren. De nytestamentliga ordalydelse och betydelse. Hæggströms i distribution. Pris 3 kr. Varmt besjälad av Kristi ande och med hängiven tro på hans läror, framställer förf. en förkunnelse enligt den uppenbarelse av ordets mening och betydelse, hon säger sig ha undfått.

Boken vänder sig i första hand till alla bibelintresserade. Vilket värde än må tillskrivas arbetet måste alla erkänna det sanningsnit, den övertygelse och den kärlek till det heliga, förkunnat av den störste religionsläraren, som äro dess grundpelare.

Bröderna Grimms sagor. Andra samlingen av detta genom alla tider bestående och av alla generationer uppskattade arbete har utkommit på Ahlén & Åkerlunds förlag i samma omsorgsfulla utstyrelse som den första delen, 21 illustrationer och 7 färgplanscher. Pris kr. 3:75.

På jakt av Albert Eklundh är en på Norstedts förlag utgiven samling jaktskildringar, prosastycken om jakt och natur, vilka ofta forma sig till små noveller av god verkan. Pris 5 kr.

I bondehem och backstugor. Folklivsskildringar av J. A. Göth. Andra upplagan, Oskar Eklunds förlag. Kr 3:75.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till Olycklig mor. Jag tycker att ni bör gå en medelväg och jämka litet. Ni säger att ni inte kan gilla er sons val. Men ni kan i alla fall en gång komma till att tycka om henne. Det kan tillkomma något, som slår en brygga mellan er. Får ni ett barnbarn kan detta bli förbindelse-
länken. Ni kallar er övergiven. Gör inte det. Tänk om er son dör — då först kan ni säga er vara övergiven. Då kanske sorgen slår en brygga mellan er och den kvinna ni nu inte kan gilla. Tänk på detta. Räck ut er hand, nu när julen manar om frid. Föräldrar skola ju leva för sina barn och vara lyckliga i deras lycka. Gud kan styra allt till det bästa, så att er son blir lycklig. Tänk inte på det där pratet i er frågas sista del. Bor ni då på en öde ö? Har ni inte människor runt omkring er, vänner och bekanta? Bland er omgivning finns alldeles säkert någon som passar er att omhulda. Alldeles under er fråga stod en dylik, nej två. Öppna ert hem för henne som kallade sig "Ensam", eller för henne som kallade sig "Optimist — trots allt". Tänk på att göra någon annan gott och ni får gott själv.

Ebon.

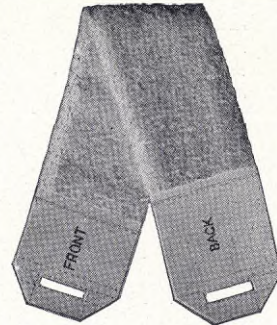
Råd till en som vill bli författarinna.

Svar till W. A. Ni säger att ni vill "utgiva edra böcker". Har ni alltså mer än en? Att ge ut edra böcker kan ni när som helst, om ni har pengar och kan satsa själv. D. v. s. ni får ge ut böckerna på eget förlag. Det kostar några hundra kronor allra minst. Ni kan också få en förläggare att ge ut edra alster, men då

SOUTHALLS SANITETSBINDOR

Absorberande, antiseptiska och synnerligen mjuka.

Southalls tvättbara
Bindor.

I halv-dussin-paket.
Storlekar: 1 W, 2 W, 3 W.

Hoppresade Bindor.

Särskilt avsedda för damer på resor.

Dessa bindor äro Southalls vanliga, men genom stark hoppresning reducerade till tändsticks-asks-format. Upptagen återfår bindan sin elasticitet.

De äro av stor fördel för damer på resor, då de ta liten plats. Storlekar A, B, C, D.

FABRIKANTER:

SOUTHALL BROS & BARCLAY Ltd.,
CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

Finnas i lager hos:

Buttericks Mönsteraffär, Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg. Nordiska Kompaniet (Sjukvårdsavdelningen), Stockholm. Au Corset Gracieux, Drottninggatan 66, Stockholm; ävensom hos alla förstklassiga sjukvårdsaffärer. R. Söderberg & C:o, A.-B., Göteborg.

Främst inom den oberoende pressen står Nya Dagligt Allehanda

Alltid vaken, slagfärdig och intresseväckande. Snabbaste in- och utländska nyheter genom egna korrespondenter. Dagliga kulturartiklar under strecket av de yppersta författare. Leder det sakliga bekämpandet av socialdemokratin.

Specialiteter:

Argentarius' ekonomiska artiklar, i sin art de förnämsta i svenska pressen.

Den satiriska illustrerade artikeln i spetsen för varje nummer av N. D. A.

Avdelningen för kvinnan och hemmet, under redaktion av friherrinnan Annie Åkerhielm, fil. kand. Margareta von Zweigbergk m. fl., ojämförligt överlägsen andra tidsningars motsvarande avdelningar.

Den litteraturkritiska avdelningen under ledning av fil. dr. Knut Hagberg m. fl.

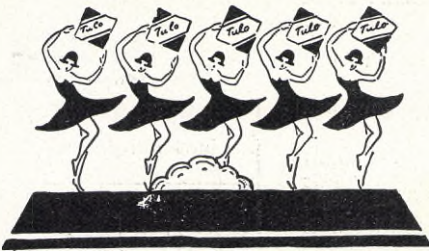
N. D. A. är sålunda en tidning för alla.

Dess program: Sann frihet för den enskilde, oberoende och försvar för fosterlandet, en från obehörigt inflytande fri svensk press.

Prenumerationspris för helt år kr. 36:—, halvt år kr. 20:—, kvartal kr. 10:—, månad kr. 3:50.

Prenumerera på och annonsera i

Nya Dagligt Allehanda

Flickor, när Ni dansa uppå scenen täspetsdansen i kostymen tunn, tänk på halsen, icke blott på benen, tag en Tulo i Er rosenmun.

Tulo
DEN LILLE
HÄLSLÅKAREN

A.-B. Förenade Chokladfabr.

Bästa annonsorgan för Borås med omnejd!

De mest spridda tidningarna i södra Västergötland o. de ledande högerorganen i landets främsta högervalkrets äro

BORÅS TIDNING

med en upplaga av 11,000 exemplar samt dess halvvecko- o. landsortsuppl.

WESTGÖTEN

med en upplaga av 12,000 exemplar eller sammanlagd upplaga 23,000 ex.

De absolut dominerande tidningarna i den livliga industristaden Borås och de burgna sju häraderna.

THERMOGÈNE- VADDEN

J. A. J. J.

alstrar värme och motverkar ryggskott, reumatism, hosta, heshet etc.

Pr paket Kr. 1.25.

måste ni förbinda er att själv ta, själv betala och själv sälja cirka 400 exemplar. Kan ni detta är det en smal sak att ge ut en bok. För en del år sedan tog ett par författarinnor plats i boklåda för att hjälpa eventuella bokköpare att få värdefulla böcker. Då framkom ett yttrande i en tidning, som jag nu vill citera. Detta nämligen: "Det är intet arbete att skriva en bok, eller att ge ut en bok. Men att sälja en bok — se det är ett arbete." Nåja, att skriva en bok det gör ni lätt efter som ni har flera på lager. Att ge ut dem kan ni lätt nog om ni har pengar. Men kan ni sälja er bok? Jag vet en dam, som givit ut en bok och hade hela garderoben full av böcker, som därtill började mögla. Hon annonserade. Annonser äro dyrbara. Hon fick bara sälja ett par stycken, då hon väntat få sälja minst hundra.

Jag skulle vilja råda er: Skriv gärna och sök att få publicerat vad ni skrivit. Bevara alla införda bitar, smått som större. Men, nu kommer något, som ni nog inte tycker om — tag er an ett praktiskt arbete — husligt arbete, kontorsarbete eller annat. Och studera så livet. Skriv gärna — men bara på lediga stunder. Skrivningen vinner därpå. Ebon.

FRÅGOR.

En vädjan som ej får förbli ohörd.

Frågar härmed vördsamt om Idun ville göra något för en äldre dam och hennes 11-åriga fosterdotter som råkat komma i svårt nödläge. Det känns kanske bittare därför, att de aldrig förr vetat av ekonomiska bekymmer. Genom samvetslösa människors åtgörande förlorade de förra året hem och förmögenhet och som de äro ovana vid förvärsarbete, förstår man att det måste bli svårt för den Fru som är änka och fyllda 56 år hitflyttade från Kalmar i september. Hon hade här hyrt en bristfällig stuga med ett litet trädgårdsland omkring. Hon ännade försöka med hönskötsel samt tänkte visst också skaffa en rundstickningsmaskin. Idén var inte så dum, men väl hitkommen sjuknade hon i reumatisk värk och har för det mesta varit sängliggande hela hösten. Den dåliga kalla bostaden har nog stor del häri. Den lilla summa, som skulle användas för att realisera hennes plan har nu i stället gått åt till läkarvård. För att åstadkomma denna summa hade

Lindells

Kombinerad
Barn och Hushållsvåg

Hushållsvågar

äro de enda absolut tillförlitliga.

I hemmet äro de en outhärlig hjälp vid kontroll av gjorda inköp, vid matlagning etc. Lindells hushållsvågar äro utan fjädrar och kuggrörelse, och de enda vågar vars utslag äro beroende av varans placering på skålen. Se till att den våg Ni köper är prydlig, hållbar och tillförlitlig, se till att Ni får en från

LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B., Jönköping.

Kunna erhållas i varje välsorterad järn- och bosättningsaffär.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare.
Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

LÄMPLIG PRESENT

Carl Larssons praktverk

"SVENSKA KVINNAN
GENOM SEKLEN"

10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnären komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

40 ÅR

fyller "Damernas Egen" tidning 1927. IDUN har under fyra decennier varit den ledande tidskriften för kvinnan och hemmet och därför bör

INGEN KVINNA

sakna sin egen tidning under jubileumsåret, som firas med en i flera färger praktfullt utförd

Jubileumsskrift

bokhandelspris 3 kr.

som gratis tilldelas alla helårsprenumeranter.

IDUN

står med sina äronika traditioner i främsta ledet av landets tidningar.

Prenumerera i god tid!

GEORG
LINDBERG

JUBILEUMSÅRET 1927

Av ädlaste
cacaoböner och
ren havrekärna

framställes den
goda och närande

Stella Cacao

hon sålt sin orgel. Pianot hade gått förut och nu finnes inget mera av värde att sälja. Nu står vintern för dörren och allt fattas. Mat, ved, kläder till flickan i synnerhet, skor och strumpor samt hyran. Stackars de ensamma två! Huru skola de komma över detta? På landet finnes ej mycken förståelse för denna slags nöd. Här har man ju fattigvården och därmed slut. Genom hennes sjukdom kom jag att göra moderns bekantskap men som hon är försynt och tillbakadragen dröjde det länge innan jag kom underfund med hur stor fattigdomen egentligen var. Jag tänkte då på Idun, som så många gånger hittat på råd. Kanske det finnes någon varmhjärtad människa, som kunde bringa litet sol i mörkret. Det finns ingen överdrift i min skildring, man måste själv se, för att förstå huru svårt de ha det. Jag har nu fått min verksamhet förlagd på annan ort och kommer ej tillbaka hit förrän på våren, men det skulle innerligt glädja mig om jag finge höra att dessa mina rader hade manat någon att räcka en hjälpsande hand. Under denna ljusa förhoppning bifogar jag hennes adress som finns på Iduns redaktion.

Högaktningfullt
Elin Johansson.

En dikt och dess författare.

Undertecknad, intresserad av att veta, vem som är förf. till nedanstående dikt vore synnerligen tacksam, om jag finge upplysning om icke blott författarens namn utan även om vad dikten heter och från vilket verk, den är hämtad.
R-r S-n.

Honnör för alla vackra, ljusa minnen!

Honnör för allt vad livet vänligt gav!

Det värmer upp de gamla frusna sinnen —
det är de blommor, som vi hålla av.

Vi gamla gå här nu så grå och kalla,
så fattiga i solnedgångens glans,
dock ha vi fått från forna dar,
vi alla,
en vänlig gåva; det är minnets krans.

Den kransen vissnar ej, fast ären ila,
den grönskar desto mera år från år.

Först när vi gamla lagt oss ner till vila,
har kransen vissnat på vår tysta bår.

Men nej! Så visst som allt vad gott vi velat
— blev än det goda mindre, än vi tänkt —
så visst som detta allt — fastän vi felat —
ej skall förgås i glömskans flod försänkt,

så visst skall varje rent och fläckfritt minne,
vi tagit med på jordelivets färd,
bli ännu mera fullt och helt därinne
i alla minnens ljusa, sköna värld.

Inackordering i tysk stad.

Kan någon av Iduns läsarinnor ge mig anvisning på trevlig tysk familj, bosatt i trevlig tysk stad (ej Berlin), där en svensk dam kunde få helinackordering några månader.
Ung fru.

Man läser ibland i tidningarna om "Förtalets offer". Mestadels beröva de sig livet. Jag är ej någon självmordskandidat, men jag har grundligt fått lära mig vad denna rubrik innebär. Och den som åstadkommit detta är en nära släkting, som i en följd

2350

Linoleumfernissa. Den duger!

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm.
Tel. 139 97.

SKOSPECIALIST

för sjuka och ömma fötter.

Erkänt elegant utförande.

Ett trevligt hem

erhålls med en
vacker tapet
från

Norrköpings Tapetfabrik

Radioaktivt vatten

erhålls bekvämast och billigast genom förhyrning av våra Radeliumelement, aktiverande 25,000—500,000 voltenheter. Kontroll: Thor Ekecrantz, prof. John Rosengren, leg. läk. Prospekt kostnadsfritt.

A.-B. Radeliumelement Radioaktiva vatten,

Humlegårdsgatan 29, Sthlm. Tel. 38 13.
Firman grundad 1909.

Dagligen färskt

i Stockholm med omnejd.

SKÅNEBAGERIET
Tel. 16. LILJEHOLMEN. Tel. 16.
Grundlagt i Ystad 1869, förflyttat till Stockholm 1921.

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Förtvivla icke

om Ni lider av nervös huvudvärk, ty det finnes ett ofelbart medel mot även de svåraste nervsmärtor. Globoid är det kraftigt verkamma, men ofarliga medel, som i ett nu kan göra en nyss av nervvärk plågad människa åter glad och nöjd samt redo till arbete eller nöjen. Ni kan tryggt taga Globoid när som helst, ty det är ofarligt för hjärta och mage.

Globoid erhålles (utan recept) å alla apotek i flaskor om 40 och 20 tabletter à ½ gram till ett pris av Kr. 2:30 och 1:25 pr flaska.

RING

Norr 16 02 eller

Norr 61 47

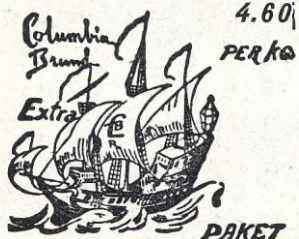
och prenumerera på

IDUN 1927

Jubileumsåret

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

LUCKS UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING

4.60 PER KG
FRAKTFRITT 2 1/2 KG = 11.50
PERCY & LUCK & STOCKHOLM

„Cochlea“

pat. reg. n: r 28579. Världens bästa och finaste elektriska hörapparat. 1925 års modell försedd med reglering för 10-50 styrkegrader.

Begär prospekt och intyg.
Malmö Bandage-Etablissement,
Per Vejersgatan 9.
Försäljare för Stockholm: Majorskan J. Petersohn, Rådmanngatan 9.

Hovmanicuristen
JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crèmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg

Svält ej Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnärings-salt. Garanteras äkta endast på originalburkar. Erh. hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandl.

Yllestrumpor

och liknande ylleaker skola tvättas med Havoline i kallt vatten, även sköljas i kallt vatten. De bliva rena, mjuka och dubbelt varaktiga samt krympa icke. Vid en större statlig inrättning har strumpförbrukningen nedgått till hälften sedan Havoline börjat användas till tvätten.

Stockholms Nya Järnsängfabrik

rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfortsoffor, Täcken, Kuddar säson varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992. Norr 7181.

Löwberg & Son
PIANO FABRIK

Högsta kvalitet. Berömd ton.
Mästersamuelsgatan 33, Stockholm.

Infört genom
Stockholms Läkareförening

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt: Tel. Norr 667.
Stockholm Holländaregatan 3.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUNDs
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska
Privatklinik,

Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

Dr. A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 80, Stockholm

av år, s. a. s. specialiserat sig på en särskild, för mig och vårt hem ödeläggande förryckthet, eller vad jag skall kalla det. Och därigenom att allt mitt anseende grundligt undergräfts, och jag bland annat utskrikits som inbillningssjuk och förryckt, så står jag där nu med bundna händer, så gott som värlös mot alla slags oegentligheter. Och sådana äro ej ont om i en sådan omgivning som denna och under sådana förhållanden. De hava gått mig över huvudet.

Det är något hemskt och fruktansvärt vad en människa kan ställa till, så att säga bringa fram oändligt mycken ondska, bekymmer och svårigheter.

Jag vet inte vad jag skall tillägga, vet inte ens vad råd jag skulle kunna begära i ett fall som detta, men skulle dessa rader kunna träffa någon i besittning av erfarenhet och människokänedom och som skulle vilja och kunna råda och hjälpa mig på något sätt, vore jag djupt tacksam för svar.

Ensam och värlös.

En förfrågan om plats.

Jag är en 21-årig småskollärarinna, som nu i ett halvt års tid försökt att få något arbete men alltid misslyckats. Jag har annonserat efter plats i såväl skola som hem, svarat på annonser och anmält mig på platsbyrå — allt utan resultat. Under tiden har jag vistats i mitt hem (lantbrukar-). Jag är intresserad av hushållsarbete och något kunnig i sömnad. Har förut undervisat i såväl folksom småskola samt i folkskolans slöjddavdelning. Är energisk, plikt-trogen och ordentlig och vill gärna vara till nytta, och därför känns det tungt att nödgas gå arbetslös. Kan någon av Iduns lärarinnor giva ett råd, vart jag bör vända mig, är ingen tacksammare än

Anita.

BREVLÅDA

"Olycklig mor" ombedes uppge namn och adress.

Fru Rosa Blomqvist är mitt namn och jag i Stockholm fått min hamn men är från Skåne emigrerad. I allt som händer intresserad jag tänker tala då och då om vad som i vår värld står på Och vill Ni av mig veta mera så får Er Idun Ni studera Nu jag ej hålla låda får för jag skall önska Gott nytt år!

RES VINTERTID
TILL VÄRMLAND OCH DALARNE

Där finner Ni snö och rika tillfällen att idka vintersport av alla slag. Lämpliga uppehållsorter äro SUNNE, TORSBY, FILIPSTAD, LUDVIKA, LEKSAND, RÄTTVIK, MORA m. fl. platser, alla berömda turistorter med goda hotell.

RÄMSHYTTAN med dess skidstuga är en lämplig utgångspunkt för skidsportens utövare.

Med BERGSLAGSBANANS snabbgående tåg, medförande restaurang- och bekväma salongsvagnar, blir resan en rekreation.

Direkta vagnar framföras från Göteborg till Gäfle över Falun samt från Stockholm till Mora över Ludvika—Falun och till Göteborg över Ludvika.

Stockholms
Dagblad

10
ÖRE

NYTT!

Andersson 11/31
Skönhet förgår

men
 sist för den som använder

FLORODOL
 TVÅL

**GÖR MÅNDAGEN TILL
 MAKARONIDAG
 LIKSOM TORSDAGEN ÄR
 ÄRTORNAS DAG**

Recept:

Makaronipudding med lök och fläsk
 (6 pers.)

Ingredienser: 2 hg. idealmakaroner, 2 hg. ganska fett färskt fläsk, 3 hg. portugisisk lök, 2 ägg, 0,5 hg. margarin, 2 matskedar rivnen ost, salt, peppar.

Beredning: Makaronerna läggs i rikligt med kokande vatten och få koka mjuka, varefter de fränsilas. Fläsket skäres i ytterst små tärningar, likaså löken. I en stekpanna fräses fläsket och efter en stund ilägges löken. När löken är mjuk, och det mesta av fett stekt in, blandas alltsammans med makaronerna. Äggen tillsätts och blandningen avsmakas med kryddorna.

Alltsammans läggs i en eldfast form med flockar av margarinet samt osten över. Gräddas i varm ugn och serveras med tomatås. Mycket god.

G. H.

MAZETTI

ÖGON-CACAO

Solen alstrar

en rikedom av vitaminer i världshavens vegetabiliska plankton, — torskens huvudnäring. Det på vitaminer rikaste näringspreparat, som finnes, är därför ren torskleverolja, och den renaste och finaste är

Hydroxylfri Torskleverolja
 från Peter Möller A/S, Oslo.

Ni bör börja taga in vår hydroxylfria torskleverolja — ju förr desto hellre — den stärker organismen och gör den motståndskraftig mot vinterföryllningarna. Den är dessutom säkraste medel mot skrofler, blodbrist, bronchitis och under rekonvalescens, samt mot engelska sjukan hos barn.

Vårt goda renommé och mer än 70-årig erfarenhet borge för kvaliteten, vad beträffar såväl lukt som smak och vitaminrikedom. Peter Möllers Hydroxylfria Torskleverolja tages därför lätt även av personer, som icke gärna taga vanlig fiskleverolja.

Obs! Vår Hydroxylfria Torskleverolja levereras på originalflaskor, tappade hos oss. Vi garanterar innehållet, endast när flaskan är försedd med vidstående garantimärke. 22 Guldmedaljer och 2 Grand Prix. Vitaminkontrollerad.

Garantimärke.